

Załącznik do uchwały nr XXIX/287/2017
Rady Miejskiej w Policach z dnia 25.04.2017

PROGRAM USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST Z TERENU GMINY POLICE – AKTUALIZACJA I

Opracowany w 2014 r. na zlecenie
Urzędu Miejskiego w Policach

przez

ECO-ART Sp. z o.o.
ul. Bonifraterska 17
00-203 Warszawa

Zaktualizowany w 2017 r. przez
Wydział Gospodarki Odpadami
Urzędu Miejskiego w Policach

Dokument współfinansowany w ramach realizacji zadania wynikającego
„Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032”

Spis treści

1. Wstęp	3
2. Cele i zadania „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Police”	4
3. Właściwości azbestu i jego wpływ na zdrowie człowieka	5
4. Uwarunkowania prawne użytkowania i usuwania wyrobów azbestowych	8
4.1. Azbest jako substancja szczególnie niebezpieczna	9
4.2. Obowiązki właścicieli nieruchomości	9
4.3. Obowiązki jednostek samorządu terytorialnego	10
4.4. Obowiązki wykonawcy prac polegających na usuwaniu wyrobów azbestowych	11
4.5. Składowanie odpadów zawierających azbest	13
5. Wyroby azbestowe na terenie Gminy Police	13
5.1. Ogólna charakterystyka Gminy Police	13
5.2. Inwentaryzacja wyrobów azbestowych na terenie Gminy Police	15
5.2.1. Metodyka przeprowadzenia inwentaryzacji	16
5.2.2. Płyty azbestowo-cementowe stanowiące pokrycia dachów obiektów budowlanych	16
5.2.3. Płyty azbestowo-cementowe stanowiące okładziny elewacji obiektów budowlanych	19
5.2.4. Struktura własnościowa zinwentaryzowanych obiektów	19
5.2.5. Stan techniczny zinwentaryzowanych wyrobów azbestowych	19
5.2.6. Analiza funkcjonalności zinwentaryzowanych obiektów	20
5.2.7. Budynki użyteczności publicznej	20
5.2.8. Odpady zawierające azbest magazynowane na posesjach	22
5.2.9. Rury azbestowo-cementowe do pozostawienia w ziemi	22
5.2.10. Drogi utwardzone odpadami zawierającymi azbest	22
5.3. Przestrzenne rozmieszczenie wyrobów azbestowych na terenie Gminy Police	22
6. Harmonogram realizacji „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Police”	37
7. Aspekty finansowe realizacji „Programu”	39
7.1. Przewidywane koszty realizacji „Programu”	39
7.2. Potencjalne źródła finansowania usuwania azbestu	43
8. Monitoring realizacji „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Police”	44
9. Podsumowanie i wnioski	45
10. Spis tabel, wykresów i załączników	47

1. Wstęp

Opracowanie „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Police” związane jest z realizacją „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032”, którego celem jest:

1. usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest,
2. minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych spowodowanych obecnością azbestu na terytorium kraju,
3. likwidacja szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko.

Na poziomie lokalnym zadania wynikające z krajowego „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032” powinny być realizowane przez samorząd gminny, do którego obowiązków należy w szczególności:

1. gromadzenie przez wójta, burmistrza, prezydenta miasta informacji o ilości, rodzaju i miejscach występowania wyrobów zawierających azbest oraz przekazywanie jej do marszałka województwa z wykorzystaniem dostępnego narzędzia informatycznego www.bazaazbestowa.gov.pl,
2. przygotowywanie i aktualizacja programów usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest,
3. organizowanie usuwania wyrobów zawierających azbest przy wykorzystaniu pozyskanych na ten cel środków finansowych,
4. inspirowanie właściwej postawy mieszkańców w zakresie obowiązków związanych z usuwaniem wyrobów zawierających azbest,
5. współpraca z marszałkiem województwa w zakresie inwentaryzacji wyrobów azbestowych oraz opracowywania programów usuwania wyrobów zawierających azbest,
6. współpraca z mediami w celu propagowania odpowiednich inicjatyw społecznych oraz rozpowszechniania informacji dotyczących zagrożeń powodowanych przez azbest,
7. współpraca z organizacjami społecznymi wspierającymi realizację Programu,
8. współpraca z organami kontrolnymi (inspekcja sanitarna, inspekcja pracy, inspekcja nadzoru budowlanego, inspekcja ochrony środowiska).

Przygotowanie „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Police” poprzedzone zostało wykonaniem inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest. Zebrane w bazie danych wyniki inwentaryzacji umożliwiły przygotowanie przestrzennego rozmieszczenia wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Police wraz z analizą poglądowego stopnia pilności usunięcia azbestu. Następnie oszacowano koszty usunięcia płyt azbestowo-cementowych z terenu Gminy Police oraz wskazano potencjalne źródła finansowania przedsięwzięć, polegających na usuwaniu i unieszkodliwianiu azbestu. Opracowane zostały wskaźniki monitorowania realizacji „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Police”.

Niniejszy dokument został opracowany na podstawie umowy zawartej w dn. 27 marca 2014 r. pomiędzy Gminą Police a ECO-ART Sp. z o.o., zaktualizowany w 2017 r. przez Wydział Gospodarki Odpadami Urzędu Miejskiego w Policach.

2. Cele i zadania „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Police”

Celem opracowania „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Police” jest:

1. oczyszczenie terenu Gminy Police z azbestu poprzez usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest,
2. eliminacja negatywnych skutków zdrowotnych oddziaływania azbestu na człowieka,
3. likwidacja oddziaływania azbestu na środowisko zgodnie z obowiązującym prawem do końca 2032 roku.

„Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Police” (zwany także w dalszej części dokumentu „Programem”) został przygotowany z uwzględnieniem obowiązujących aktów prawnych i jest zgodny z kierunkami wyznaczonymi w dokumentach krajowych i wojewódzkich.

Zgodnie z „Programem Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032” usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest zaplanowano do końca 2032 r. Zadania niezbędne do oczyszczenia kraju z azbestu zostały podzielone na: legislacyjne, edukacyjno-informacyjne, ochrony zdrowia, monitorowania realizacji „Programu” oraz działania w zakresie usuwania azbestu z obiektów budowlanych, budowy składowisk oraz instalacji do unieszkodliwiania wyrobów azbestowych.

W „Wojewódzkim Planie Gospodarki Odpadami dla Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2016 – 2022 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2023 - 2028” przyjętym uchwałą nr XVIII/321/16 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 27 grudnia 2016 r. jako cel podstawowy w zakresie gospodarki odpadami zawierającymi azbest wskazano bezpieczne dla ludzi wyeliminowanie ich ze środowiska poprzez unieszkodliwienie. W Planie wskazano następujące cele krótkoterminowe:

- przeprowadzania systematycznie inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest,
- opracowania planu usuwania wyrobów zawierających azbest przyczyniającego się do sukcesywnej eliminacji azbestu z województwa,
- wprowadzania zachęt dla społeczeństwa przyspieszających proces eliminacji wyrobów zawierających azbest z województwa.

Inwentaryzacja przeprowadzona na terenie województwa zachodniopomorskiego wykazała, że na jego terenie znajduje się 92 763,114 Mg wyrobów azbestowych. Największy udział w masie zainwentaryzowanych wyrobów stanowią płyty azbestowo – cementowe faliste stosowane dla budownictwa ok. 89%.

Za największe problemy związane z usuwaniem azbestu w województwie uznano:

- niepełną liczbę planów sytuacyjnych rozmieszczenia wyrobów zawierających azbest oraz kompletnych rejestrów obiektów budowlanych zawierających azbest i miejsc narażenia na działanie azbestu w gminach,
- niski zakres wiedzy mieszkańców na temat oddziaływania azbestu na zdrowie, jego bezpiecznego użytkowania i usuwania,
- brak pełnej inwentaryzacji zastosowanych wyrobów zawierających azbest oraz niedostateczną liczbę przeprowadzonych kontroli stanu obiektów i urządzeń budowlanych przez większość osób fizycznych i prawnych będących właścicielami, zarządcami lub użytkownikami miejsc, w których był lub jest wykorzystywany azbest lub wyroby zawierające azbest,

- niedostateczną pojemność składowisk, na których mogą być unieszkodliwiane odpady zawierające azbest¹.

Mając na względzie założenia dokumentów programowych krajowych, wojewódzkich i powiatowych w „**Programie usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Police**” założono realizację następujących kierunków działań:

1. inwentaryzację i opracowanie bazy danych o wyrobach zawierających azbest,
2. organizację działań edukacyjno-informacyjnych o szkodliwości azbestu oraz bezpiecznym użytkowaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest,
3. oczyszczenie terenu Gminy Police z wyrobów azbestowych poprzez ich usunięcie i unieszkodliwienie,
4. wdrożenie monitoringu realizacji „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Police,
5. podjęcie działań w kierunku pozyskania środków finansowych ze źródeł zewnętrznych dla wsparcia usuwania wyrobów zawierających azbest i ich unieszkodliwiania,
6. pomoc w poszukiwaniu możliwych źródeł dofinansowania w postaci dotacji, kredytów i pożyczek preferencyjnych na wymianę płyt azbestowo-cementowych dla osób fizycznych i wspólnot mieszkaniowych,
7. okresową weryfikację i aktualizację „Programu”.

Dokument „Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Police” jest wynikiem realizacji zapisów „Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2012-2017 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2018-2023”, „Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2016 – 2022 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2023 - 2028” oraz „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032”.

3. Właściwości azbestu i jego wpływ na zdrowie człowieka

Azbest jest nazwą handlową włóknistych minerałów, które pod względem chemicznym są uwodnionymi krzemianami metali, zawierającymi w swoim składzie: magnez, sód i wapń. Zgodnie z ustawą z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (Dz.U. z 2004 r. Nr 3, poz. 20, z późn. zm.), azbestem nazywane są następujące włókniste krzemiany:

1. azbest chryzotylowy, nr CAS 12001-29-5,
2. azbest krokidolitowy, nr CAS 12001-28-4,
3. azbest amozytowy (gruenerytowy), nr CAS 12172-73-5,
4. azbest antofilitowy, nr CAS 77536-67-5,
5. azbest tremolitowy, nr CAS 77536-68-6,
6. azbest aktynolitowy, nr CAS 77536-66-4.

Wyróżniane są dwie grupy azbestów: grupa serpentynów i grupa azbestów amfibolowych. Do serpentynów należy azbest chryzotylowy (azbest biały), który był wydobywany i stosowany w największych ilościach. W grupie azbestów amfibolowych znaczenie mają dwie odmiany: azbest amozytowy (azbest brązowy) i azbest krokidolitowy (azbest niebieski).

Azbest chryzotylowy krystalizuje się w postaci rurek, a azbesty amfibolowe przyjmują formę grubszych, pręcikowatych kryształów. Włókna azbestu są wiązkami zbudowanymi z dużej liczby (do kilku tysięcy, a niekiedy nawet do kilkudziesięciu tysięcy) włókien

¹ Ibidem

elementarnych. W tych wiązках pojedyncze kryształy azbestu są spojone za pomocą węglanu wapniowego. Największe zastosowanie przemysłowe miał azbest o giętkich włóknach (do 0,1 μm grubości), odpornych na działanie czynników chemicznych, wysokich temperatur oraz na ścieranie, a także źle przewodzących ciepło i elektryczność. Używany był do wyrobu tkanin ogniotrwałych, okładzin ciernych, szczęk hamulcowych, farb ogniotrwałych, materiałów izolacyjnych oraz niepalnych materiałów budowlanych².

Azbest amfibolowy charakteryzuje się dużą kwasoodpornością. Jest znacznie mniej rozpowszechniony w przyrodzie. Wykorzystywany był w przemyśle chemicznym. Występowanie azbestu w przyrodzie jest stosunkowo powszechne, ale tylko w kilku miejscach na świecie prowadzona była eksploatacja tego minerału na skalę przemysłową. Polska nie posiada złóż azbestu nadających się do eksploatacji przemysłowej.

W zależności od zawartości azbestu, stosowanego spoiwa oraz gęstości objętościowej wyróżniono dwie grupy wyrobów azbestowych:

1. klasa I (wyroby miękkie), których gęstość objętościowa jest mniejsza niż 1.000 kg/m³, zawierające powyżej 20% (do 100% azbestu). Wyroby te łatwo ulegają uszkodzeniom mechanicznym, w wyniku czego następuje znaczna emisja włókien azbestu do otoczenia. Najczęściej stosowane w tej klasie były: wyroby tekstylne z azbestu, używane przez pracowników w celach ochronnych, koce gaśnicze, szczeliwa plecione, tektury uszczelkowe, materiały, wykładziny cierne.
2. klasa II (wyroby twarde), których gęstość objętościowa jest większa niż 1.000 kg/m³, zawierające poniżej 20% azbestu. W wyrobach tych włókna azbestowe są mocno związane, a w przypadku mechanicznego uszkodzenia, np. pęknięcia, ma miejsce stosunkowo niewielka emisja azbestu do otoczenia w porównaniu z wyrobami klasy I. Niebezpieczeństwo dla zdrowia ludzi i środowiska stwarza mechaniczna obróbka tych wyrobów oraz rozbijanie, np. w wyniku zrzucania w trakcie prac remontowych³.

W Polsce wyroby twarde wykorzystywane były do produkcji płyt azbestowo-cementowych jako materiał budowlany w postaci płyt płaskich, falistych oraz rur azbestowo-cementowych. Płyty płaskie i faliste wykorzystywane były do krycia dachów, rzadziej do elewacji budynków gospodarczych i mieszkalnych czy przemysłowych. W znacznie mniejszych ilościach produkowane i stosowane były inne wyroby azbestowo-cementowe, tj. rury służące do wykonywania instalacji wodociągowych i kanalizacyjnych oraz przewody kominowe czy zsypy w budynkach wielokondygnacyjnych.

Fot.1 Płyty azbestowo-cementowe faliste

Fot. 2 Płyty azbestowo-cementowe płaskie

² Za: Szeszenia-Dąbrowska Neonila, Sobala Wojciech: „Zanieczyszczenie środowiska azbestem. Skutki zdrowotne”, Łódź, 2010

³ „Zbiór przepisów i procedur dotyczących bezpiecznego postępowania z wyrobami zawierającymi azbest”, Ministerstwo Gospodarki, Warszawa, 2001

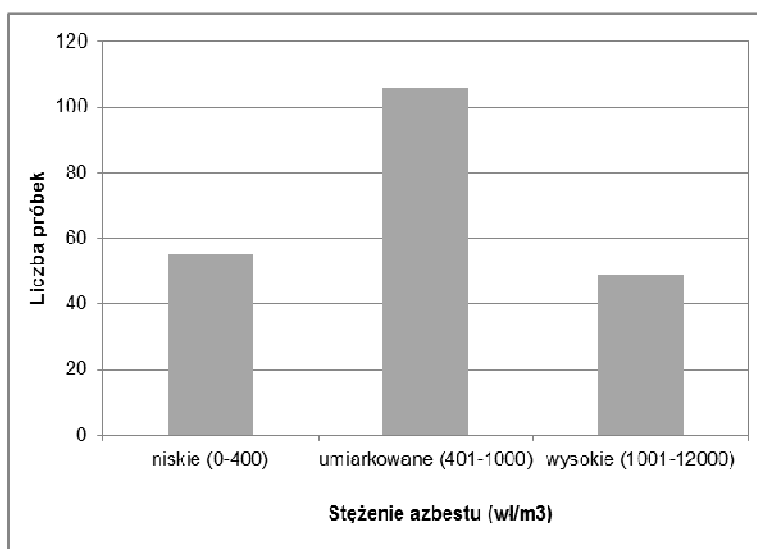

Ekspozycja na pył azbestu stanowi poważne zagrożenie dla zdrowia ludzi. Problem zagrożenia nowotworami powodowanymi włóknami azbestu istnieje nadal, pomimo coraz lepszej ochrony pracy w kontakcie z azbestem. Zapadalność na nowotwory złośliwe, w szczególności raka płuca i międzybłoniaka opłucnej, jest ściśle związana ze stężeniem włókien azbestu w powietrzu determinowanym ilością i stanem zabudowanych i stosowanych wyrobów zawierających azbest oraz stopniem zanieczyszczenia środowiska.

Stężenie włókien azbestu w powietrzu (imisja) na danym obszarze jest bezpośrednią miarą stosowaną do określenia dawki kumulowanej, będącej podstawą szacowania ryzyka zdrowotnego związanego z zanieczyszczeniem środowiska azbestem na danym obszarze.

Pomiary stężenia włókien azbestu w województwie zachodniopomorskim zostały wykonane w 2007 r.⁴ Punkty pomiarowe zostały wyznaczone w 16 powiatach na terenie 50 gmin. Łącznie na terenie województwa zachodniopomorskiego pobrano 180 próbek powietrza. Rozkład wartości stężeń azbestu w powietrzu atmosferycznym na terenie województwa dolnośląskiego został przedstawiony na wykresie nr 1.

Wykres nr 1 Rozkład punktów pomiarowych na terenie województwa zachodniopomorskiego według wielkości stężeń⁵

Średnie stężenie włókien azbestu w powiecie polickim wynosiło 353 wł/m³ (na podstawie 6 próbek, pobranych w 2 punktach na terenie 2 gmin)⁶.

Głównymi skutkami narażenia na pył azbestu są: azbestoza, międzybłoniak opłucnej i rak płuca. Zachorowania na azbestozę płuc pojawiają się przy znacznym narażeniu na pył azbestu (rzędu setek tysięcy włókien na 1 m³). Na podstawie przeprowadzonych badań można uznać, iż narażenia występujące w środowisku komunalnym (do 1000 włókien/m³) są niewystarczające do wywołania azbestozy. Dla międzybłoniaka płuc oraz raka płuca zaobserwowano wzrost zachorowań osób narażonych środowiskowo na pył azbestu.⁷

Biologiczna agresywność pyłu azbestowego jest zależna od stopnia penetracji i ilości włókien, które zatrzymały się w dolnej części układu oddechowego. Włókna cienkie o średnicy poniżej 3 mikrometrów przenoszone są łatwiej i docierają do końcowych odcinków

⁴ Szeszenia-Dąbrowska Neonila, Sobala Wojciech: „Zanieczyszczenie środowiska azbestem. Skutki zdrowotne.” Łódź, 2010

⁵ Szeszenia-Dąbrowska Neonila, Sobala Wojciech: „Zanieczyszczenie środowiska azbestem. Skutki zdrowotne.” Łódź, 2010

⁶ Ibidem

⁷ Ibidem

dróg oddechowych, a włókna grube, o średnicy powyżej 5 mikrometrów, zatrzymują się w górnych odcinkach dróg oddechowych. Skręcone włókna chryzotylu o dużej średnicy mają tendencję do zatrzymywania się wyżej w porównaniu z igłowymi włóknami azbestów amfibolowych, z łatwością przenikających do obwodowych części płuc. Największe zagrożenie dla organizmu ludzkiego stanowią włókna respirabilne, dostające się z powietrzem do pęcherzyków płucnych, o średnicy mniejszej od 3 mikrometrów.⁸

Na podstawie przeprowadzonych badań⁹ znaczącego wzrostu liczby przypadków międzybłoniaka należy spodziewać się po około 50-60 latach od okresu, w którym zostało znacznie zanieczyszczone środowisko. Podstawą do oceny stężeń były badania prowadzone w latach 2004-2008, a narażenie we wcześniejszych latach oszacowane zostało na podstawie danych o wielkości produkcji wyrobów azbestowych. Szacuje się, iż ekspozycja na pył azbestowy powoduje na świecie ok. 100 tys. zgonów rocznie.

W stanowisku wyrażonym przez uczestników European Asbestos Conference: Policy, Status & Human Rights (22-23 września 2005 r. w Brukseli) zalecane jest m.in.¹⁰:

1. rygorystyczne przestrzeganie przepisów prawnych dotyczących azbestu,
2. przeprowadzenie inwentaryzacji budynków publicznych zawierających materiały azbestowe do końca 2007 r. oraz pozostałych do 2008 r.
3. opracowanie regulacji prawnych dotyczących usuwania materiałów zawierających azbest,
4. określenie minimum pomocy finansowej dla poszkodowanych.

4. Uwarunkowania prawne użytkowania i usuwania wyrobów azbestowych

W ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2013 r. poz. 1232 z późn. zm.) zabroniono wprowadzania do obrotu lub ponownego wykorzystywania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska, w tym azbestu.

⁸ Na podstawie: „Azbest. Ekspozycja zawodowa i środowiskowa.”, pod red. Neonili Szeszeni-Dąbrowskiej, Łódź, 2004

⁹ Szeszenia-Dąbrowska Neonila, Sobala Wojciech: „Zanieczyszczenie środowiska azbestem. Skutki zdrowotne.” Łódź, 2010

¹⁰ Ibidem

4.1. Azbest jako substancja szczególnie niebezpieczna

Substancje stwarzające szczególne zagrożenie dla środowiska powinny być wykorzystywane, przemieszczane i eliminowane przy zachowaniu środków ostrożności, a instalacje lub urządzenia, w których jest lub był wykorzystywany azbest, powinny zostać oczyszczone lub unieszkodliwione. Do instalacji lub urządzeń, co do których istnieje podejrzenie, iż były w nich wykorzystywane substancje stwarzające szczególne zagrożenie dla środowiska, stosuje się wymagania dotyczące postępowania z instalacjami i urządzeniami, w których były lub są wykorzystywane te substancje.

Na mocy rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 13 grudnia 2010 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania wyrobów zawierających azbest oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których były lub są wykorzystywane wyroby zawierające azbest (Dz. U. z 2011 r., Nr 8, poz. 31), wyroby zawierające azbest mogą być wykorzystywane w sposób niestwarzający zagrożenia dla zdrowia ludzi i środowiska w terminie do **dnia 31 grudnia 2032 r.**

W rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz.U. nr 112, poz. 1206) azbest jako składnik odpadów został zaliczony do kategorii odpadów niebezpiecznych (C25):

- 06 07 01* Odpady azbestowe z elektrolizy
- 06 13 04* Odpady z przetwarzania azbestu
- 10 11 81* Odpady zawierające azbest
- 10 13 09* Odpady zawierające azbest z produkcji elementów cementowo-azbestowych
- 15 01 11* Opakowania z metali zawierające niebezpieczne porowate elementy wzmocnienia konstrukcyjnego (np. azbest), włącznie z pustymi pojemnikami ciśnieniowymi
- 16 01 11* Okładziny hamulcowe zawierające azbest
- 16 02 12* Zużyte urządzenia zawierające wolny azbest
- 17 06 01* Materiały izolacyjne zawierające azbest
- 17 06 05* Materiały konstrukcyjne zawierające azbest

4.2. Obowiązki właścicieli nieruchomości

Na mocy rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 13 grudnia 2010 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania wyrobów zawierających azbest oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których były lub są wykorzystywane wyroby zawierające azbest, wyroby zawierające azbest, instalacje lub urządzenia zawierające azbest, drogi utwardzone odpadami zawierającymi azbest, rury azbestowo-cementowe oraz usunięte wyroby zawierające azbest powinny być inwentaryzowane poprzez sporządzenie spisu z natury.

Wykorzystujący wyroby azbestowe powinien ująć wynik inwentaryzacji w „Informacji o wyrobach zawierających azbest” (załącznik 2). Corocznie w terminie **do dnia 31 stycznia** osoba fizyczna, nieprowadząca działalności gospodarczej, powinna przedłożyć wynik inwentaryzacji odpowiednio wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta, a przedsiębiorcy i osoby fizyczne, prowadzące działalność gospodarczą - właściwemu marszałkowi województwa.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania

wyrobów zawierających azbest (Dz.U. nr 71, poz. 649), właściciel, użytkownik wieczysty lub zarządca nieruchomości, a także obiektu, urządzenia budowlanego, instalacji przemysłowej lub innego miejsca zawierającego azbest, powinien przeprowadzić kontrole stanu wyrobów azbestowych w terminach wynikających z oceny stanu tych wyrobów. Z przeprowadzonej kontroli okresowej powinna zostać sporządzona „Ocena stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest” (załącznik nr 4) . Wyroby zakwalifikowane, na podstawie przeprowadzonej oceny, do usunięcia, powinny zostać usunięte, a wyroby niezakwalifikowane do usunięcia - winny być odpowiednio zabezpieczone. Po dokonaniu zabezpieczenia należy ponownie wykonać ocenę w ciągu 30 dni.

Instalacje lub urządzenia zawierające azbest oraz użytkowane bez zabezpieczenia drogi i pozostawione w ziemi, wyłączone z użytkowania, rury azbestowo-cementowe powinny zostać oznakowane. W przypadku braku możliwości trwałego umieszczenia oznakowania na instalacji lub urządzeniu zawierającym azbest, oznakowanie powinno być umieszczone w widocznym miejscu, w każdym pomieszczeniu, w którym taka instalacja lub urządzenie się znajdują, dodając ostrzeżenie „Pomieszczenie zawiera azbest”.

Oznakowanie rur azbestowo-cementowych umieszcza się na stałych elementach nadpoziomowych instalacji.

4.3. Obowiązki jednostek samorządu terytorialnego

Jednostki samorządu terytorialnego powinny corocznie w terminie **do 31 stycznia** przedkładać marszałkowi województwa „Informacje o wyrobach zawierających azbest” (załącznik 2) sporządzone dla obiektów, stanowiących ich własność, w których użytkowane są wyroby azbestowe.

Jednostki samorządu terytorialnego powinny oznakować drogi utwardzone odpadami zawierającymi azbest na elementach pionowych na całym odcinku drogi, po każdym skrzyżowaniu z inną drogą. Drogi zabezpieczone nie podlegają oznakowaniu po potwierdzeniu braku emisji włókien azbestu z odpadów zawierających azbest wykorzystanych do utwardzenia drogi zabezpieczonej. Wzór oznakowania został zamieszczony w załączniku nr 1.

W urzędzie gminy oraz na stronie internetowej urzędu powinna być ogólnie dostępna informacja o rozmieszczeniu dróg zabezpieczonych oraz dróg utwardzonych odpadami zawierającymi azbest.

Wójt, burmistrz lub prezydent miasta powinien przedkładać marszałkowi województwa **do 31 marca** za poprzedni rok kalendarzowy (załącznik nr 3), informację o rodzaju, ilości i miejscach występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska w formie elektronicznej, na informatycznych nośnikach danych w rozumieniu art. 3 pkt 1 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2014, poz. 1114 z późn. zm.).

W oparciu o zapisy §4 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 20 grudnia 2012 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie sposobu przedkładania marszałkowi województwa informacji o rodzaju, ilości i miejscach występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska (Dz. U. z 2013 r., poz. 24) informacje dotyczące wyrobów zawierających azbest są bezpośrednio wprowadzane przez wójta, burmistrza, prezydenta miasta do bazy azbestowej administrowanej przez ministra właściwego do spraw gospodarki, dostępnej za pośrednictwem sieci Internet w serwisie internetowym Bazy Azbestowej: www.bazaazbestowa.gov.pl. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie sposobu prowadzenia przez marszałka województwa rejestru

wyrobów zawierających azbest (Dz. U. z 2013 r., poz. 25) określa, iż rejestr ten jest prowadzony przez marszałków w formie elektronicznej przy użyciu systemu teleinformatycznego w rozumieniu art. 3 pkt 3 ww. ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne i stanowi integralną część bazy azbestowej dostępnej pod adresem www.bazaazbestowa.gov.pl.

4.4. Obowiązki wykonawcy prac polegających na usuwaniu wyrobów azbestowych

Wytwórca odpadów, który prowadzi działalność polegającą na świadczeniu usług w zakresie budowy, rozbiórki, remontu obiektów, czyszczenia zbiorników lub urządzeń oraz sprzątania, konserwacji i napraw, a więc także firmy świadczące usługi w zakresie usuwania azbestu (poza instalacjami), w świetle ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2013 r., poz. 21 z późn. zm.), nie jest już zobowiązany do uzyskania decyzji zatwierdzającej program gospodarki odpadami, a także program gospodarki odpadami niebezpiecznymi. Na mocy nowej ustawy ww. decyzje, wydane na podstawie przepisów dotychczasowych wygasły, natomiast pozwolenia na wytwarzanie odpadów, wydane na podstawie przepisów dotychczasowych, zachowują ważność na czas, na jaki zostały wydane. Firmy świadczące usługi w zakresie usuwania azbestu zobowiązane są jednak do przestrzegania przepisów ustawy o odpadach w zakresie postępowania z wytworzonymi odpadami. Ponadto, zgodnie z zapisami art. 66 oraz 75 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach firmy te mają obowiązek prowadzenia ewidencji odpadów, a także rocznego składania właściwemu marszałkowi sprawozdania o wytwarzanych odpadach i gospodarowaniu odpadami (do 15 marca za poprzedni rok kalendarzowy.) Ewidencję odpadów prowadzi się z zastosowaniem kart ewidencji odpadów i kart przekazania odpadów.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (zm. rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 5 sierpnia 2010 r.), wykonawca prac polegających na zabezpieczaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest, zobowiązany jest ponadto do przeszkolenia przez uprawnioną instytucję zatrudnianych pracowników, osób kierujących lub nadzorujących prace w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy przy zabezpieczaniu i usuwaniu tych wyrobów oraz przestrzegania procedur dotyczących bezpiecznego postępowania, posiadania niezbędnego wyposażenia technicznego i socjalnego oraz opracowania przed rozpoczęciem prac szczegółowego planu prac usuwania wyrobów zawierających azbest, obejmującego w szczególności:

- a) identyfikację azbestu w przewidzianych do usunięcia materiałach, na podstawie udokumentowanej informacji od właściciela lub zarządcy obiektu albo też na podstawie badań przeprowadzonych przez laboratorium wyposażone w sprzęt umożliwiający ich prawidłową analizę i zdolne do stosowania odpowiedniej techniki identyfikacyjnej,
- b) informacje o metodach wykonywania planowanych prac,
- c) zakres niezbędnych zabezpieczeń pracowników oraz środowiska przed narażeniem na szkodliwość emisji azbestu,
- d) ustalenie niezbędnego dla rodzaju wykonywanych prac monitoringu powietrza.

Wykonawca prac polegających na zabezpieczeniu lub usunięciu wyrobów zawierających azbest z miejsca, obiektu, urządzenia budowlanego lub instalacji przemysłowej, a także z terenu prac obowiązany jest także do zgłoszenia zamiaru przeprowadzenia tych prac właściwemu organowi nadzoru budowlanego, właściwemu okręgowemu inspektorowi pracy oraz właściwemu państwowemu inspektorowi sanitarnemu w terminie co najmniej 7 dni przed rozpoczęciem prac.

W celu zapewnienia warunków bezpiecznego usuwania wyrobów zawierających azbest z miejsca ich występowania, wykonawca prac obowiązany jest do:

1. izolowania od otoczenia obszaru prac przez stosowanie osłon zabezpieczających przenikanie azbestu do środowiska,
2. ogrodzenia terenu prac z zachowaniem bezpiecznej odległości od traktów komunikacyjnych dla osób pieszych, nie mniejszej niż 1 m, przy zastosowaniu osłon zabezpieczających przed przenikaniem azbestu do środowiska,
3. umieszczenia w strefie prac w widocznym miejscu tablic informacyjnych o następującej treści: „Uwaga! Zagrożenie azbestem”; w przypadku prowadzenia prac z wyrobami zawierającymi krokidolit treść tablic informacyjnych powinna być następująca: „Uwaga! Zagrożenie azbestem – krokidolitem”,
4. zastosowania odpowiednich środków technicznych ograniczających do minimum emisję azbestu do środowiska,
5. zastosowania w obiekcie, gdzie prowadzone są prace, odpowiednich zabezpieczeń przed pyleniem i narażeniem na azbest, w tym uszczelnienia otworów okiennych i drzwiowych, a także innych zabezpieczeń przewidzianych w planie bezpieczeństwa i ochrony zdrowia,
6. codziennego usuwania pozostałości pyłu azbestowego ze strefy prac przy zastosowaniu podciśnieniowego sprzętu odkurzającego lub metodą czyszczenia na mokro,
7. izolowania pomieszczeń, w których zostały przekroczone dopuszczalne wartości stężeń pyłu azbestowego dla obszaru prac, w szczególności izolowania pomieszczeń w przypadku prowadzenia prac z wyrobami zawierającymi krokidolit,
8. stosowania zespołu szczelnych pomieszczeń, w których następuje oczyszczenie pracowników z azbestu, przy usuwaniu pyłu azbestowego przekraczającego dopuszczalne wartości stężeń,
9. zapoznania pracowników bezpośrednio zatrudnionych przy pracach z wyrobami zawierającymi azbest lub ich przedstawicieli z planem prac, a w szczególności z wymogami dotyczącymi bezpieczeństwa i higieny pracy w czasie wykonywania prac.

Do transportu wyrobów i odpadów zawierających azbest stosuje się przepisy:

1. ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o przewozie towarów niebezpiecznych (Dz. U., Nr 227, poz. 1367 z późn. zm.),
2. Rozporządzenia Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 15 lutego 2012 r. w sprawie świadectwa dopuszczenia pojazdu ADR (Dz. U. z 2012 r., poz. 192 z późn. zm.)¹¹,
3. Rozporządzenia Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 15 lutego 2012 r. w sprawie egzaminów dla kierowców przewożących towary niebezpieczne (Dz. U. z 2014 r., poz. 304).

Prace związane z usuwaniem wyrobów zawierających azbest powinny być prowadzone w sposób uniemożliwiający emisję azbestu do środowiska. Po wykonaniu prac, wykonawca ma obowiązek złożenia właścicielowi, użytkownikowi wieczystemu lub zarządcy pisemnego oświadczenia o prawidłowości wykonania prac oraz o oczyszczeniu terenu z pyłu azbestowego, z zachowaniem właściwych przepisów technicznych i sanitarnych. Oświadczenie to powinno być przechowywane przez okres co najmniej 5 lat.

Do transportu wyrobów i odpadów zawierających azbest stosuje się przepisy o przewozie towarów niebezpiecznych. Wyroby i odpady zawierające azbest powinny zostać odpowiednio oznakowane, a transport wyrobów i odpadów zawierających azbest, należy wykonać w sposób uniemożliwiający emisję azbestu do środowiska. Przed załadowaniem

¹¹ zmienione rozporządzeniem Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 13 grudnia 2013 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie świadectwa dopuszczenia pojazdu ADR (Dz. U. 2014, poz. 26)

przygotowanych odpadów zawierających azbest środek transportu powinien być oczyszczony z elementów umożliwiających uszkodzenie opakowań w trakcie transportu. Ładunek odpadów zawierających azbest powinien być tak umocowany, aby w trakcie transportu nie był narażony na wstrząsy, przewracanie lub wypadnięcie z pojazdu.

4.5. Składowanie odpadów zawierających azbest

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest, odpady zawierające azbest powinny być składowane na składowiskach odpadów niebezpiecznych lub na wydzielonych częściach składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne albo na podziemnych składowiskach odpadów niebezpiecznych.

Składowiska odpadów niebezpiecznych lub wydzielone części na terenie składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, przeznaczone do wyłącznego składowania odpadów niebezpiecznych, pochodzących z budowy, remontu i rozbiórki obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej, wymienionych w katalogu odpadów, oznaczonych kodami: 17 06 01* materiały izolacyjne zawierające azbest lub 17 06 05* materiały konstrukcyjne zawierające azbest, powinny być budowane w specjalnie wykonanych zagłębieniach terenu ze ścianami bocznymi zabezpieczonymi przed osypywaniem się. Odpady składowane są w opakowaniu, w którym zostały dostarczone na składowisko odpadów. Każdorazowo po umieszczeniu odpadów na składowisku odpadów ich powierzchnia jest zabezpieczana przed emisją pyłów przez przykrycie izolacją syntetyczną lub warstwą ziemi. Na składowisku odpadów lub kwaterze nie są prowadzone roboty mogące powodować uwolnienie włókien. Składowanie odpadów należy zakończyć na poziomie 2 m poniżej poziomu terenu otoczenia, a następnie składowisko odpadów powinno zostać wypełnione ziemią do poziomu terenu.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie składowisk odpadów (Dz. U. z 2013 r., poz. 523), na składowiskach odpadów niebezpiecznych lub na ich wydzielonych częściach na terenie składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, przeznaczonych do wyłącznego składowania odpadów, o których mowa wyżej, po wypełnieniu składowiska warstwą ziemi, nie mogą być budowane budynki, wykonywane wykopy, instalacje naziemne i podziemne ani nie mogą być prowadzone roboty naruszające strukturę tego składowiska odpadów.

5. Wyroby azbestowe na terenie Gminy Police

5.1. Ogólna charakterystyka Gminy Police

Gmina Police leży w województwie zachodniopomorskim w powiecie polickim. Police są częścią aglomeracji szczecińskiej, z którą graniczą od południa. Od północy gmina styka się z gminą Nowe Warpno, od południowego zachodu z gminą Dobra Szczecińska, wschodnią granicę gminy wyznacza Zalew Szczeciński. Gmina graniczy również z Republiką Federalną Niemiec.

Teren gminy obejmuje miasto Police oraz 12 sołectw: Dębostrów, Drogoradz, Niekłóńczyca, Pilchowo, Przęsocin, Siedlice, Tanowo, Tatynia, Trzebież, Trzeszczyn, Uniemyśl, Wieńkowo, w których znajduje się 29 miejscowości.

Gmina Police usytuowana jest w prowincji Niżu Środkowoeuropejskiego, w podprowincji Pobrzeże Południowobałtyckie, w makroregionie Pobrzeże Szczecińskie,

mezoregionie Równina Wkrzańska, w Dolinie Dolnej Odry na Wzgórzach Szczecińskich. Z jednej strony Police to „gmina zielona” z Zalewem Szczecińskim oraz malowniczo położonym wśród Puszczy Wkrzańskiej jeziorem Świdwie, z drugiej to ośrodek przemysłowy na skalę krajową z morskimi portami w Policach i Trzebieży.

Powierzchnia gminy wynosi 25.171 ha. W grudniu 2016 r. w Gminie Police zameldowanych było 38.539 osób (wg. rejestru mieszkańców gminy), co daje gęstość zaludnienia 153 os./km².

W 2016 roku zarejestrowano 1.197 osób bezrobotnych (GUS 2016)¹³.

Police dysponują 157,6 km czynnej sieci wodociągowej (objęte jest nią 97,3% ludności), 143,1 km sieci kanalizacyjnej (82,5% ludności) oraz 175,858 km sieci gazowej (82,8% ludności). Na terenie gminy istnieje jedna oczyszczalnia ścieków należąca do Zakładów Chemicznych „POLICE” znajdująca się w mieście Police i obsługująca gminę od 1998 roku.

Powierzchnia lasów w gminie wynosi 12.118,49 ha, lesistość gminy oceniona jest na 48,1%.¹³.

Gmina Police jest lokalnym węzłem komunikacyjnym, w którym ruch generowany jest przede wszystkim przez zakłady przemysłowe oraz powiązania ze Szczecinem. Gmina posiada bezpośrednie połączenia drogowe w relacjach Szczecin – Police – Trzebież – Nowe Warpno istotne z punktu widzenia dostępności do portów nad Zalewem Szczecińskim, tj. Nowego Warpna oraz Trzebieży. Ponadto Police są połączone układem drogowym do granicy z Niemcami (Szczecin – Tanowo – Dobieszczyń).

W 2015 roku w rejestrze REGON widniało 4736 podmiotów.

Rzeźba omawianego terenu jest wynikiem procesów zachodzących w okresie plejstoceniowym, głównie w jego końcowej fazie, wytapiania lądolodu zlodowacenia północnopolskiego (fazy pomorskiej) oraz holoceniowych procesów akumulacji rzecznej, eolicznej i organicznej. Gmina Police jest gminą o cennych walorach geograficzno – przyrodniczych, na które składa się wiele obszarów, w tym również chronionych.

Południową część obszaru Gminy zajmuje Puszcza Wkrzańska licząca blisko 800 km² powierzchni i położona w jednej trzeciej na terytorium województwa zachodniopomorskiego, a w dwóch trzecich po stronie niemieckiej. W granicach gminy Police, w jej południowej części, w skład puszczy wchodzi drzewostany porastające Wzgórze Warszawskie. Jest to najżyźniejszy fragment puszczy, cechujący się dużym udziałem w drzewostanie buka. Obszar puszczy stanowi rozległą piaszczystą równinę, urozmaiconą wydrami dochodzącymi do kilkudziesięciu metrów wysokości. Na wschód znajduje się jezioro Karpino o pow. ok. 60 ha, dające schronienie koloniom mew i rybitw. Występuje na nim kilkadziesiąt par perkoza zausznika. Najcenniejszym obiektem przyrodniczym na terenie całej Równiny Wkrzańskiej jest rezerwat ptactwa błotnego i wodnego na jeziorze Świdwie o walorach ponadregionalnych i międzynarodowych (objęty Konwencją Ramsar), jest nim rezerwat przyrody „Świdwie” położony w zachodniej części gminy pomiędzy Węgorzycami, a Zalesiem. Przedmiotem ochrony jest zarastające Jezioro Świdwie wraz z otaczającym je pasmem szuwaru trzcinowego na torfowisku niskim oraz przyległym drzewostanem. Rezerwat Świdwie to rezerwat ornitologiczny ustanowiony w 1984 roku jako jeden z ważniejszych obszarów wodno-błotnych w skali światowej. Na niedostępnych bagnach i trzcinowiskach mają tu swoje miejsca lęgowe bąki, błotniaki stawowe, gęsi gęgawe, chruściele, żurawie i wiele innych. W rezerwacie lęgnie się 118 gatunków ptaków. Puszcza Wkrzańska, to jeden z najpiękniejszych kompleksów leśnych w

Polsce. Szczególnie świat ptaków prezentuje tu ogromną różnorodność gatunków. W ciągu kilkunastu ostatnich lat ornitolodzy obserwowali na jej obszarze 205 gatunków ptaków, spośród 403 odnotowanych w Polsce. Gnieźdzą się tutaj m.in. gatunki takie jak: bielik, kania rdzawa, kobuz, trzmiełojad i żuraw¹².

Do najważniejszych zabytków gminy należą: kaplica pozostała po XIII-wiecznym kościele w Policach, kościół Mariacki z początku XX wieku, lapidarium polickie, stara fabryka benzyny syntetycznej, kościół w Jasienicy z 1299 roku, klasztor Augustianów w Jasienicy z XIV wieku, kościół w Przęsocinie z 1286 roku, kościół w Plichowie z przełomu XIII i XIV wieku, kościół w Trzebieży z 1359 roku, XIX-wieczny pałac w Leśnie Górnym, architektura ryglowa w Tatyni, Niekłończycy i Tanowie¹³.

5.2. Inwentaryzacja wyrobów azbestowych na terenie Gminy Police

Źródłem danych o rozmieszczeniu i ilości wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Police była inwentaryzacja wyrobów azbestowych. Została ona przeprowadzona w trakcie wizyt terenowych w okresie lipiec-sierpień 2014 r. oraz styczeń – marzec 2017 r. Inwentaryzacją objęto wyłącznie użytkowane na zewnątrz budynków wyroby zawierające azbest, stanowiące pokrycia dachowe i elewacje budynków. Zastosowano następujące metody pozyskania danych:

1. wywiad terenowy,
2. zapytania ankietowe.

Wywiad terenowy zastosowano w odniesieniu do osób fizycznych, właścicieli posesji oraz przedsiębiorstw prowadzących działalność gospodarczą, a metodą ankietową objęto Urząd Miejski w Policach.

W wyniku przeprowadzonych prac aktualizacyjnych inwentaryzację stwierdzono, że:

1. w 342 budynkach mieszkalnych wraz z zabudową gospodarczą oraz innych obiektach zamontowane zostały płyty azbestowo-cementowe o łącznej powierzchni 40 245 m²,
2. 2 obiekty użyteczności publicznej pokryte jest płytami azbestowo-cementowymi o powierzchni 314 m²,
3. na posesjach stwierdzono 1630 m² magazynowanych płyt azbestowo-cementowych,
4. na terenie Gminy jest 19.238 mb. rur wodociągowych wykonanych z wyrobów zawierających azbest,
5. brak jest dróg utwardzonych odpadami zawierającymi azbest.

¹² Oficjalny portal gminy Police: www.police.pl

¹³ Ibidem

5.2.1. Metodyka przeprowadzenia inwentaryzacji

Inwentaryzacja wyrobów azbestowych na terenie Gminy Police została przeprowadzona przez pracowników terenowych w okresie lipiec-sierpień 2014 r. oraz styczeń – marzec 2017 r. W terenie wykonano spis gospodarstw domowych, obiektów produkcyjnych i usługowych, gdzie stwierdzono wykorzystywanie płyt azbestowo-cementowych jako pokrycia dachowe.

Obiekty pokryte płytami zawierającymi azbest zostały opisane przez pracowników terenowych zgodnie z wytycznymi zawartymi w na stronie bazy azbestowej. Określony został dokładny adres występowania azbestu, tj. miejscowość, ulica, numer, jak również typ azbestu w podziale na płyty faliste (W02) i płyty płaskie (W01). Wykonana także została poglądowa ocena stopnia pilności usunięcia azbestu w podziale na: 1, 2 i 3 z zastosowaniem kryteriów zgodnych z rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 5 sierpnia 2010 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest. Uzyskane dane zostały następnie odniesione do map ewidencyjnych.

Każdemu zinwentaryzowanemu obiektowi przypisana została funkcja w podziale na: mieszkalną, gospodarczą, mieszkalno-gospodarczą, produkcyjną i inną.

Pokrycia dachowe z obiektów, które uzyskały ocenę 1 powinny zostać usunięte natychmiast. Uzyskanie oceny 2 oznacza, że w ciągu kolejnego roku powinien zostać wykonany kolejny przegląd, a ocena 3 stanowi, że wyroby azbestowe wymagają ponownej oceny w terminie do 5 lat.

Ilość wyrobów zawierających azbest szacowana była przez pracowników terenowych w terenie poprzez liczenie płyt azbestowo-cementowych znajdujących się na budynkach. Następnie ilość azbestu została zweryfikowana z wykorzystaniem zdjęć lotniczych i innych podkładów mapowych.

Dane te zostały przygotowane w odpowiednim formacie zgodnie z informacjami zawartymi na stronie bazy azbestowej:

1. miejsce występowania wyrobów azbestowych (ulica, numer posesji),
2. typ płyt azbestowo-cementowych w podziale na płyty faliste (W02) i płyty płaskie (W01),
3. stopień pilności usunięcia azbestu oceniony w trakcie wizyt terenowych zgodnie z wymaganiami „Oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest”,
4. ilość płyt azbestowo-cementowych (w m²),
5. ilość płyt azbestowo-cementowych w Mg,
6. numer obrębu ewidencyjnego,
7. numer działki ewidencyjnej,
8. funkcja obiektów.

5.2.2. Płyty azbestowo-cementowe stanowiące pokrycia dachów obiektów budowlanych

Całkowita ilość płyt azbestowo-cementowych zinwentaryzowanych na terenie Gminy Police stanowiących pokrycia dachów wynosi 40 245 m². Powierzchnia pokryć dachowych

wykonanych z płyt azbestowo-cementowych została przeliczona z [m²] na [Mg] przy założeniu, że średnia masa 1 m² płyt azbestowo-cementowych wynosi 0,018 Mg¹⁴.

Tabela nr 1 Zinwentaryzowana ilość płyt azbestowo-cementowych stanowiących pokrycia dachowe budynków na terenie Gminy Police

Lp.	Typ płyt	Powierzchnia [m ²]	Masa [Mg]
1	płyty azbestowo-cementowe płaskie	480	8,640
2	płyty azbestowo-cementowe faliste	39 765	715,770
	Razem	40 245	724,410

Łącznie zinwentaryzowano 342 obiekty z wyrobami azbestowymi. Liczbę obiektów w poszczególnych miejscowościach gminy przedstawiono w tabeli nr 2. Szczegółowe zestawienie obiektów, w których zinwentaryzowane zostały płyty azbestowo-cementowe zostało zamieszczone w załączniku nr 5.

Tabela nr 2 Liczba zinwentaryzowanych budynków z pokryciem azbestowym na terenie Gminy Police

Lp.	Miejscowość	Liczba obiektów	Powierzchnia [m ²]	Masa [Mg]
1	Bartoszewo	2	279	5 022
2	Dębostrów	16	1136	20,448
3	Drogoradz	11	485	8,730
4	Karpin	3	1068	19,224
5	Leśno Górne	2	690	12,420
6	Niekończycza	9	1023	18,414
7	Nowa Jasienica	3	198	3,564
8	Pilchowo	15	2310	41,580
9	Poddymín	5	487	8,766
10	Police	79	10 629	191,322
11	Przęsocin	24	2197	39,546
12	Siedlice	5	510	9,180
13	Sierakowo	6	971	17,478
14	Stare Leśno	2	55	0,990
15	Tanowo	33	5048	90,864
16	Tatynia	18	1157	20,826
17	Trzebież	55	3460	62,280
18	Trzeszczyn	10	5284	95,112
19	Uniemyśl	18	1063	29,034
20	Węgornik	3	407	7,326

¹⁴ Źródło danych: średnia na podstawie prac wykonywanych przez podmioty demontujące wyroby z azbestu z terenu Gminy Police w latach 2014-2016

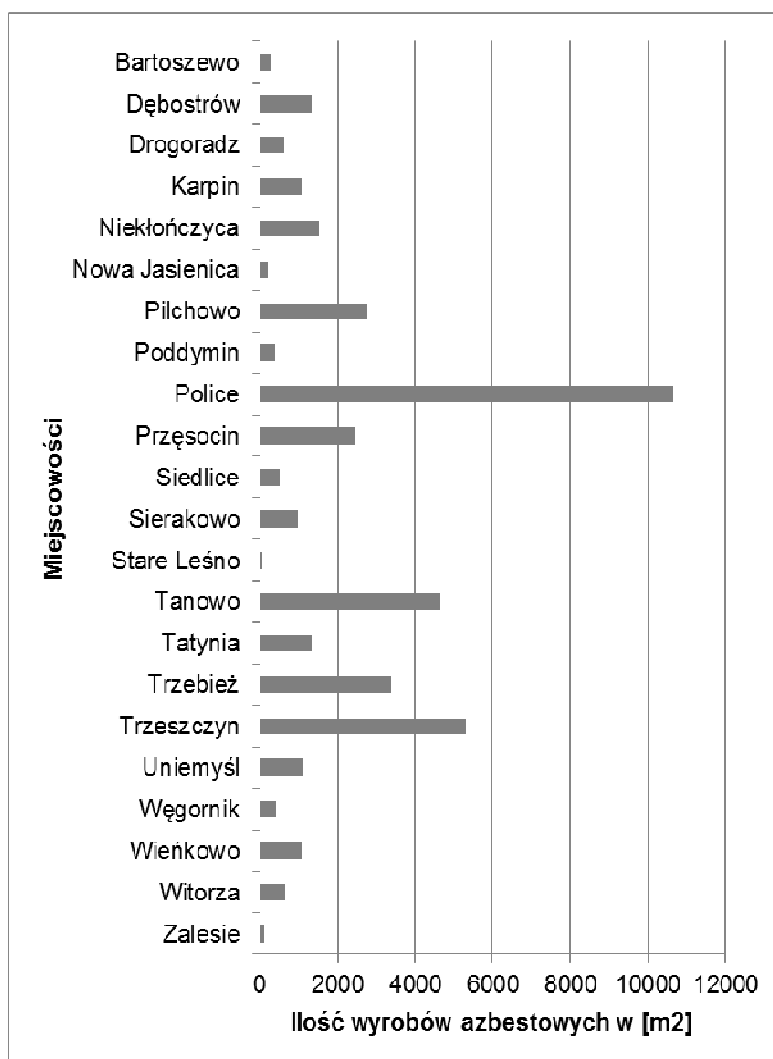

Lp.	Miejscowość	Liczba obiektów	Powierzchnia [m ²]	Masa [Mg]
21	Wieńkowo	9	1028	18,504
22	Witorza	13	635	11,430
23	Zalesie	2	128	2,304
	Razem	349	40 245	724,410

Najwięcej obiektów z pokryciem dachowym wykonanym z płyt azbestowo-cementowych znajduje się w mieście Police oraz miejscowościach: Trzebież i Tanowo. Stanowią one ponad 48% łącznej liczby zinwentaryzowanych obiektów na terenie Gminy Police. Najmniej obiektów z pokryciem azbestowym znajduje się w miejscowości Stare Leśno. Stanowią one mniej niż 1% zinwentaryzowanych budynków.

Strukturę rozmieszczenia obiektów pokrytych płytami azbestowo-cementowymi w podziale na poszczególne miejscowości gminy przedstawiono na wykresie nr 2.

Wykres nr 2 Rozmieszczenie obiektów pokrytych płytami azbestowo-cementowymi na terenie Gminy Police w podziale na poszczególne miejscowości [w m²]

5.2.3. Płyty azbestowo-cementowe stanowiące okładziny elewacji obiektów budowlanych

Na terenie Gminy Police zinwentaryzowano budynki gospodarcze Leśnie Górnym w których zastosowano elewację z płyt azbestowo-cementowych.

5.2.4. Struktura własnościowa zinwentaryzowanych obiektów

W celu opracowania wyników inwentaryzacji pod kątem struktury własnościowej pozyskano z Urzędu Miejskiego w Policach informacje o typie własności poszczególnych obiektów w podziale na:

1. własność prywatną,
2. własność Skarbu Państwa,
3. własność Gminy Police,
4. własność Powiatu Polickiego,
5. własność Województwa Zachodniopomorskiego,
6. własność PKP,
7. własność MON,
8. własność ANR,
9. współwłasność.

Na podstawie przekazanych danych przygotowano analizę wyników inwentaryzacji w podziale na typ własności.

Tabela nr 3 Wyniki inwentaryzacji w podziale na typ własności

Lp.	Typ własności	Powierzchnia [m ²]	Masa [Mg]
1	Własność prywatna	39 099	703,782
2	Własność Gminy Police	127	2,286
3	Własność Powiatu Polickiego	14	0,252
4	Własność Skarbu Państwa	705	12,690
5	Własność PKP	300	5,4
	Razem	40 245	724,410

Ponad 94% zinwentaryzowanych płyt azbestowo-cementowych jest własnością osób prywatnych. Ponad 3,5% powierzchni obiektów stanowi własność Gminy Police, 2% należy do Skarbu Państwa.

5.2.5. Stan techniczny zinwentaryzowanych wyrobów azbestowych

Zestawienie wyników inwentaryzacji w podziale na stopień pilności usunięcia azbestu zostało przygotowane w tabeli nr 4. Ocena ta ma charakter poglądowy i nie jest formalną „Oceną...” w rozumieniu obowiązującego prawa. Obowiązki właścicieli nieruchomości zostały opisane w rozdziale 4.3. „Programu”.

Tabela nr 4 Wyniki inwentaryzacji w podziale na poglądowy stopień pilności usunięcia azbestu

Lp.	Stopień pilności	Opis	Liczba obiektów	Powierzchnia [m ²]	Masa [Mg]
1	1	wymiana lub naprawa wymagana bezzwłocznie	0	0	0
2	2	ponowna ocena wymagana w czasie do 1 roku	0	0	0
3	3	ponowna ocena w terminie do 5 lat	342	40 245	724,410
Razem			342	40 245	724,410

Poglądowa ocena jakości wyrobów zawierających azbest stanowiących pokrycia dachów na terenie Gminy Police z wykorzystaniem wymagań zawartych w rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 5 sierpnia 2010 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest, wykazała, iż:

- a) nie zinwentaryzowano wyrobów wymaga wymiany lub naprawy bezzwłocznie, tj. zostało zaliczonych do 1 stopnia pilności,
- b) nie zinwentaryzowano wyrobów wymaga ponownej oceny w czasie do 1 roku, czyli zaliczonych do 2 stopnia pilności,
- c) 100% zinwentaryzowanych wyrobów wymaga ponownej oceny w terminie do 5 lat, tj. zostało zaliczonych do 3 stopnia pilności.

5.2.6. Analiza funkcjonalności zinwentaryzowanych obiektów

Łącznie w trakcie prac inwentaryzacyjnych spisanych zostało 342 obiekty budowlane, z czego ok. 17% stanowią budynki mieszkalne, ok. 70% gospodarcze, a mniej niż 1% to budynki użyteczności publicznej i mieszkalno-gospodarcze. 8% spośród zinwentaryzowanych budynków pełni inne funkcje (wiaty, altany, itp.).

5.2.7. Budynki użyteczności publicznej

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz.U. Nr 75, poz. 690, z późn. zm.) budynkami użyteczności publicznej są budynki przeznaczone na potrzeby administracji publicznej, wymiaru sprawiedliwości, kultury, kultu religijnego, oświaty, szkolnictwa wyższego, nauki, wychowania, opieki zdrowotnej, społecznej lub socjalnej, obsługi bankowej, handlu, gastronomii, usług, w tym usług pocztowych lub telekomunikacyjnych, turystyki, sportu, obsługi pasażerów w transporcie kolejowym, drogowym, lotniczym, morskim lub wodnym śródlądowym oraz inne budynki przeznaczone do wykonywania podobnych funkcji, a także budynki biurowe lub socjalne.

Na terenie Gminy zinwentaryzowano 2 budynki użyteczności publicznej, w których występują wyroby azbestowo-cementowe. Zestawienie przedstawiono w tabeli nr 5.

Tabela nr 5 Budynki użyteczności publicznej

Lp.	Miejscowość	Powierzchnia [m ²]	Uwagi
1	Police	300	Stacja kolejowa
2	Tatynia	14	Przystanek PKS

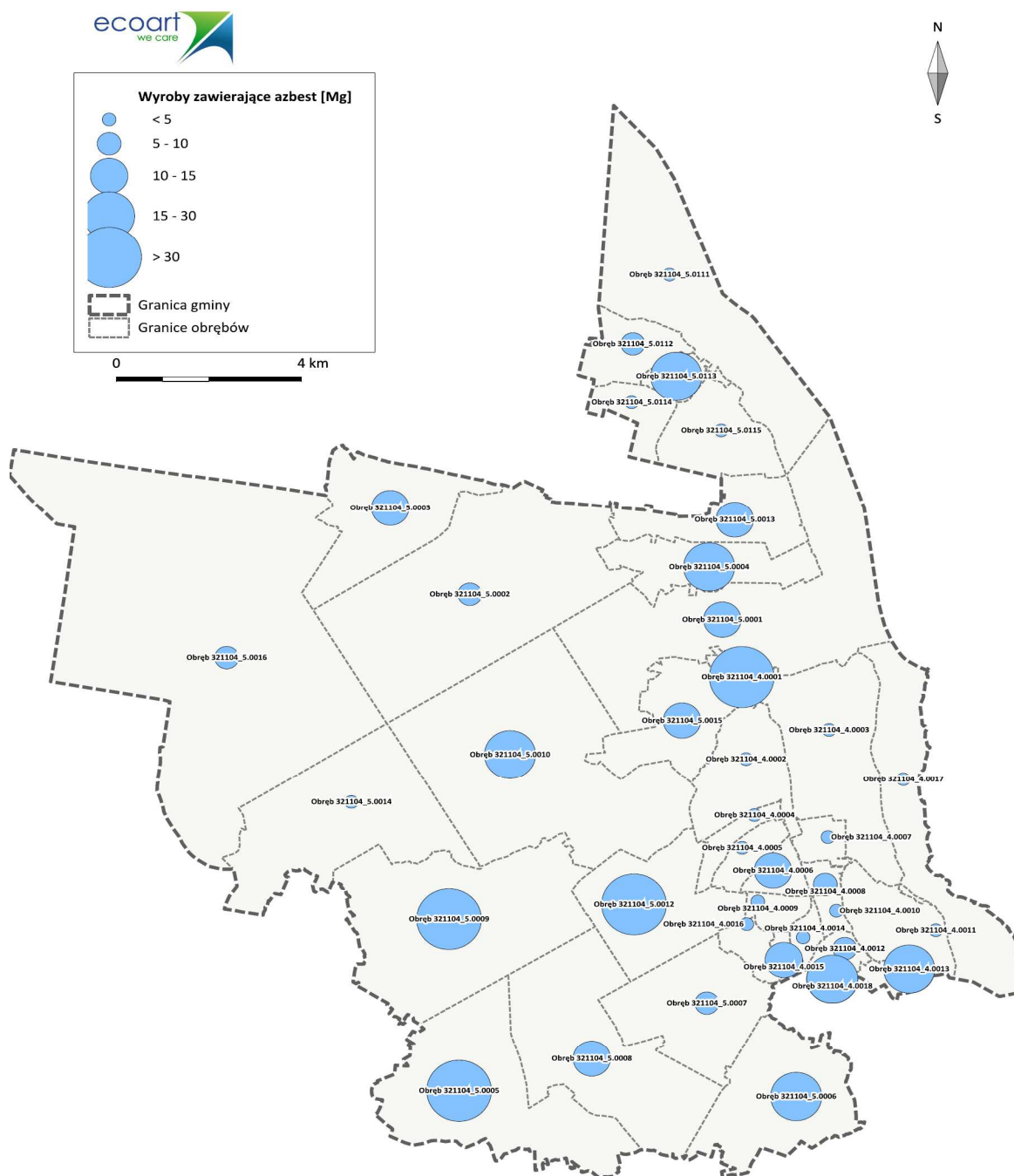

Lp.	Miejscowość	Powierzchnia [m ²]	Uwagi
Razem		314	

Na mapie nr 1 przedstawiono rozmieszczenie wyrobów azbestowych w poszczególnych obrębach ewidencyjnych Gminy.

Mapa nr 1

Rozmieszczenie wyrobów azbestowych w poszczególnych obrębach ewidencyjnych Gminy Police.

5.2.8. Odpady zawierające azbest magazynowane na posesjach

W trakcie wizyt terenowych zidentyfikowano 9 miejsc, w których magazynowane były odpady zawierające azbest.

Tabela nr 6 Odpady zawierające azbest

Lp.	Miejscowość	Liczba posesji	Powierzchnia [m ²]	Masa [Mg]
1	Police	1	300	5,400
2	Leśno Górne	1	100	1,800
3	Witorza	1	120	2,160
4	Bartoszewo	1	90	1,620
5	Tanowo	1	70	1,260
6	Uniemyśl	2	550	9,900
7	Drogoradz	2	400	3,600
	Razem	9	1 630	29,340

Szczegółowe zestawienie miejsc, w których zinwentaryzowane zostały płyty azbestowo-cementowe zostało zamieszczone w załączniku nr 5.

5.2.9. Rury azbestowo-cementowe do pozostawienia w ziemi

Rury i złącza azbestowo-cementowe do pozostawienia w ziemi to elementy wyłączonych z użytkowania instalacji ciepłowniczych, wodociągowych, kanalizacyjnych i elektroenergetycznych podziemnych, których usytuowanie nie naraża na kontakt z azbestem przy czynnościach obsługowych użytkowanych instalacji infrastrukturalnych.

W wodociągach gminnych na terenie Gminy Police jest wykorzystywane 19.238 mb. (770 Mg) rur azbestowo-cementowych.

5.2.10. Drogi utwardzone odpadami zawierającymi azbest

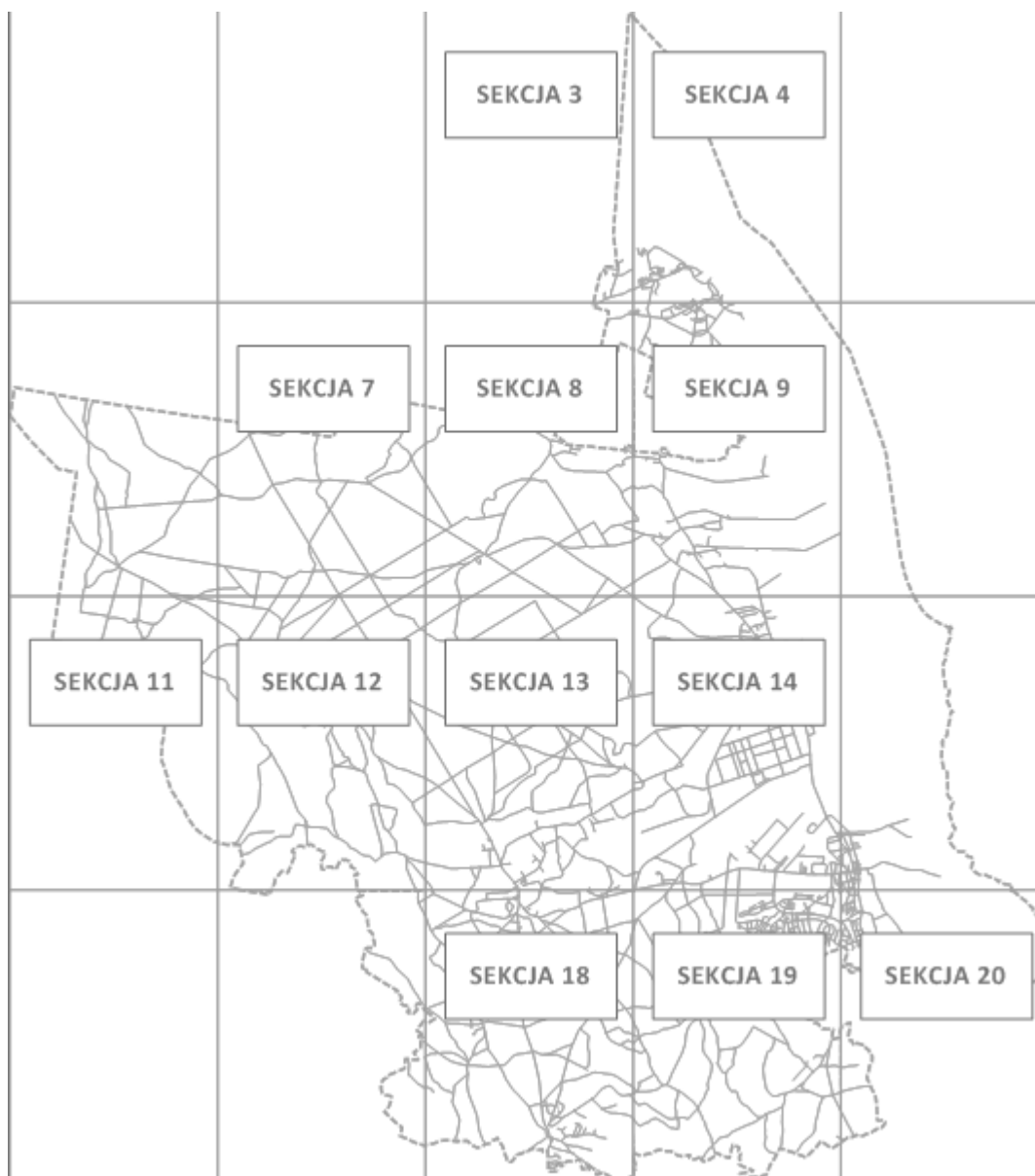
Na terenie Gminy Police nie ma dróg utwardzonych odpadami azbestowymi.

5.3. Przestrzenne rozmieszczenie wyrobów azbestowych na terenie Gminy Police

Na podstawie inwentaryzacji przeprowadzonej w terenie z wykorzystaniem zdjęć lotniczych zostało opracowane przestrzenne rozmieszczenie wyrobów azbestowych na terenie Gminy Police. Przygotowana mapa przedstawia lokalizację poszczególnych obiektów zawierających azbest wraz z numerami posesji, na których się znajdują.

Mapa nr 2
Lokalizacja wyrobów azbestowych w granicach Gminy Police

Całkowita powierzchnia zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Police wynosi 41 875 m² płyt azbestowo-cementowych stanowiących pokrycia dachowe obiektów budowlanych i magazynowanych na terenie posesji.

Na terenie Gminy Police ilość wyrobów azbestowych w przeliczeniu na 1 km² powierzchni wynosi 3 Mg. Jest to wartość niższa niż szacowana dla powiatu polickiego i dla województwa zachodniopomorskiego.

6. Harmonogram realizacji „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Police”

Zgodnie z prawem wykorzystywanie azbestu lub wyrobów zawierających azbest zostało dopuszczone w użytkowanych instalacjach lub urządzeniach nie dłużej niż **do dnia 31 grudnia 2032 r.**

Realizacja „Programu” z założonymi celami bezpiecznego dla zdrowia i środowiska oczyszczenia terenu Gminy Police z wyrobów zawierających azbest w terminie do końca 2032 r. będzie przebiegała zgodnie z następującymi kierunkami działań:

1. **Inwentaryzacja wyrobów azbestowych i opracowanie bazy danych o wyrobach zawierających azbest wraz z aktualizacją.** Podstawą do opracowania „Programu” było przeprowadzenie inwentaryzacji wyrobów azbestowych i opracowanie bazy wyrobów zawierających azbest. Zadanie zostało wykonane w 2014 r. Założono cykliczną aktualizację bazy danych o wyrobach zawierających azbest ze względu na fakt, iż 100% wyrobów zostało ocenionych jako wymagające ponownej oceny w ciągu 5 lat. I aktualizacja została przeprowadzona w okresie styczeń – marzec 2017 r.
2. **Działania informacyjno-edukacyjne wśród mieszkańców.** W ramach działań informacyjno-edukacyjnych dla mieszkańców na stronie internetowej Gminy zbudowana zostanie zakładka tematyczna, w której prezentowane będą:
 - a) akty prawne dotyczące obowiązków postępowania z wyrobami zawierającymi azbest oraz regulujących sposób bezpiecznego ich usuwania i unieszkodliwiania,
 - b) informacje o zagrożeniach, jakie niesie za sobą azbest,
 - c) informacje o kolejnych działaniach władz podejmowanych w celu usunięcia azbestu z terenu Gminy Police,
 - d) aktualny wykaz firm świadczących usługi z zakresu demontażu wyrobów zawierających azbest i transportu powstałych odpadów,
 - e) możliwościach finansowego wsparcia i właściwego postępowania w przypadku prac remontowych obejmujących wymianę wyrobów zawierających azbest.

Ponadto działania informacyjno-edukacyjne prowadzone będą równolegle z wykorzystaniem istniejących możliwości, poprzez np. zamieszczanie informacji na tablicach ogłoszeń w Urzędzie Miejskim w Policach, a także na stronie internetowej Gminy.

Działania te mają na celu mobilizowanie właścicieli budynków do usunięcia wyrobów zawierających azbest poprzez system pomocy edukacyjnej i finansowej poprzez wskazanie możliwości pozyskania środków finansowych na usuwanie azbestu.

3. **Usuwanie zinwentaryzowanych wyrobów azbestowych.** Wyroby zawierające azbest mogą być bezpiecznie eliminowane przez przedsiębiorstwa świadczące usługi z zakresu unieszkodliwiania i transportu wyrobów zawierających azbest. Aktualny

wykaz podmiotów gospodarczych w zakresie transportu, zbierania i usuwania odpadów azbestowych jest dostępny w Urzędzie Marszałkowskim.

Przyjęto harmonogram działań, który jest zbieżny z programami nadrzędnymi:

I etap: lata 2014-2022,

II etap: lata 2023-2032.

Szacuje się, iż w I i II etapie zostanie usunięte po ok. 50% łącznej ilości wyrobów azbestowych.

Najczęściej stosowaną metodą unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest jest ich składowanie. Odpady azbestowe deponowane są na specjalnie przygotowanych kwaterach składowisk. Na terenie województwa zachodniopomorskiego funkcjonują obecnie dwa tego rodzaju składowiska, jedno z nich zlokalizowane jest w Sianowie i może przyjąć ok. 8.000 m³ odpadów azbestowych, drugie natomiast w miejscowości Dalsze w gminie Myślibórz (może przyjąć ok. 18 000 m³ oraz dodatkowo ok. 42.500 m³ w planowanej, drugiej podkwaterze). Zakładając gęstość objętościową wyrobów twardych stosowanych w budownictwie 1.100 kg/m³, pojemność składowiska w Sianowie wynosi ok. 8,8 tys. Mg, w miejscowości Dalsze ok. 19,8 tys. Mg. Na planowanej kwaterze składowiska w miejscowości Dalsze będzie można deponować jeszcze dodatkowo ok. 46,75 tys. Mg odpadów azbestowych.

Najbliższym składowiskiem przyjmującym odpady zawierające azbest jest składowisko w Dalszem w województwie zachodniopomorskim.

Wykaz pozostałych dostępnych składowisk przyjmujących odpady zawierające azbest został zamieszczony w załączniku nr 6.

4. **Zapewnienie środków finansowych na realizację „Programu”.** Planuje się, że środki finansowe na realizację „Programu” będą pozyskiwane z budżetu Gminy Police uchwalanego corocznie przez Radę Gminy Police oraz ze źródeł zewnętrznych, tj. Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie, Starostwo Powiatowe w Policach i in.
5. **Monitoring realizacji „Programu”.** Skuteczne zarządzanie realizacją „Programu” będzie możliwe dzięki wprowadzeniu wskaźników monitoringu oraz procesu corocznego raportowania mieszkańcom Gminy o wynikach realizacji „Programu”.
6. **Okresowa weryfikacja i aktualizacja „Programu”.** Ze względu na fakt, iż realizacja „Programu” jest procesem długoterminowym, w trakcie którego mogą ulec zmianie warunki prawne, finansowe i organizacyjne, zakładana jest aktualizacja „Programu”.

Harmonogram realizacji „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Police” został podzielony na 2 etapy na podstawie harmonogramów przewidzianych w dokumentach krajowych, wojewódzkich i powiatowych w celu ułatwienia procesu monitorowania i raportowania:

I etap – lata 2014-2022,

II etap – lata 2023-2032,

Realizację zadań w poszczególnych obszarach w podziale na wyodrębnione etapy przedstawiono w tabeli nr 8. Przyjęto, iż perspektywa średnioterminowa to lata 2014-2022, a horyzont długoterminowy stanowią lata 2023-2032.

Tabela nr 7 Harmonogram realizacji „Programu”

Lp.	Okres	Zadania
1	2014-2022	1. Inwentaryzacja wyrobów azbestowych i opracowanie bazy wyrobów zawierających azbest 2. Aktualizacja bazy danych o wyrobach azbestowych 3. Akcje informacyjno-edukacyjne wśród mieszkańców 4. Bezpieczne usunięcie i unieszkodliwienie ok. 50% wyrobów azbestowych 5. Monitorowanie procesu usuwania wyrobów azbestowych 6. Aktualizacja „Programu”
2	2023-2032	1. Aktualizacja bazy danych o wyrobach azbestowych 2. Bezpieczne usunięcie i unieszkodliwienie ok. 50% wyrobów azbestowych 3. Monitorowanie procesu usuwania wyrobów azbestowych 4. Aktualizacja „Programu”

7. Aspekty finansowe realizacji „Programu”

7.1. Przewidywane koszty realizacji „Programu”

Koszty realizacji „Programu” stanowią przede wszystkim koszty usunięcia i unieszkodliwienia wyrobów zawierających azbest, ale także zakup i montaż nowego pokrycia dachowego czy wykonania nowej elewacji.

W celu oszacowania kosztów usunięcia wyrobów azbestowych z dachów budynków przyjęto, że koszt demontażu, zabezpieczenia, transportu i utylizacji 1 Mg odpadów z płyt azbestowych wynosi 700 zł. W szacunkach nie uwzględniono inflacji. Koszt został wyliczony na podstawie informacji z listy firm usuwających azbest z posesji na terenie województwa zachodniopomorskiego.

Tabela nr 8 Koszty demontażu, transportu i składowania odpadów azbestowych na uprawnionych składowisku

Lata	Koszt demontażu, zabezpieczenia transportu i unieszkodliwienia wyrobów z azbestu
2014-2022	341 018 zł
2023-2032	341 019 zł
Razem	682 037 zł

Szacunkowe całkowite koszty demontażu, zabezpieczenia, transportu i utylizacji odpadów zawierających azbest z pokryć dachowych wynoszą 682 037 zł.

W latach 2014 – 2016 z 88 posesji usunięto w Gminie Police 229,839 Mg odpadów z azbestu na łączną kwotę 110 384,72 zł. W tym z 52 posesji odbywał się wyłącznie odbiór i utylizacja. Z

Z 36 budynków demontowano pokrycie dachowe z azbestu. Następnie odpady transportowano i unieszkodliwiano na uprawnionym składowisku. Za merytoryczną i formalną stronę realizacji zadania odpowiedzialna była Gmina Police, a środki na finansowanie usługi pozyskano z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie.

W celu oszacowania kosztów zakupu i montażu nowego pokrycia dachowego przyjęto, że średni koszt zakupu i ułożenia nowego pokrycia dachowego wykonanego z blachodachówki wynosi 50 zł za 1 m². W szacunkach nie uwzględniono inflacji.

Zestawienie kosztów usunięcia i unieszkodliwienia odpadów zawierających azbest z pokryć dachowych, a także zakupu i montażu nowego pokrycia dachowego zostało przygotowane w tabeli nr 9.

Tabela nr 9 Zestawienie kosztów usunięcia i unieszkodliwienia odpadów azbestowych oraz wykonania nowych pokryć dachowych na terenie Gminy Police

Lata	Koszt usunięcia wyrobów azbestowych	Koszt wykonania nowego pokrycia dachowego	Całkowity koszt
2014-2022	341 018 zł	1 006 100 zł	1 347 118 zł
2023-2032	341 019 zł	1 006 100 zł	1 347 119 zł
Razem	682 037 zł	2 012 200 zł	2 694 237 zł

Całkowite koszty zakupu i montażu nowego pokrycia dachowego wynoszą ok. 2.694,2 tys. zł.

Na terenie Gminy Police zinwentaryzowano budynki z pokryciem dachowym wykonanym z płyt azbestowych, stanowiące własność Gminy Police. Koszty usunięcia azbestu i zastąpienia pokryć dachowych zostały oszacowane w tabeli nr 10.

Tabela nr 10 Szacunek nakładów finansowych na usunięcie płyt azbestowo-cementowych z budynków będących własnością Gminy Police

Okres	Ilość wyrobów do usunięcia [w m ²]	Koszt usunięcia azbestu, transportu i utylizacji	Koszt wykonania nowego pokrycia	Razem
I etap	127	1 600 zł	6 350 zł	7 950 zł
razem	127	1 600 zł	6 350 zł	7 950 zł

Łączne szacowane koszty usunięcia płyt azbestowo-cementowych oraz wymiany pokryć azbestowych z budynków należących do Gminy Police wynoszą ok. 8 tys. zł.

Całkowite koszty realizacji „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Police” stanowią koszty demontażu, transportu i unieszkodliwienia odpadów zawierających azbest na uprawnionym składowisku oraz koszty zakupu i montażu nowych pokryć dachowych, a także koszty prowadzenia działań edukacyjnych wśród lokalnej społeczności, koszty pozyskiwania funduszy oraz monitorowanie i aktualizacja „Programu”. Szacunkowe koszty realizacji „Programu” zostały zebrane w tabeli nr 11.

Tabela nr 11 Szacunkowe koszty realizacji „Programu” wraz z możliwymi źródłami finansowania poszczególnych etapów prac

Okres	Zadania	Szacunkowe koszty (zł)	Potencjalne źródło finansowania ⁴⁾
2014 – 2022	Opracowanie programu, inwentaryzacja wyrobów azbestowych i opracowanie bazy wyrobów zawierających azbest ¹⁾	28 290	88 % (25 000 zł) dofinansowania z Ministerstwa Gospodarki
	Aktualizacja bazy danych o wyrobach azbestowych	2 500	Budżet Gminy
	Akcje informacyjno-edukacyjne wśród mieszkańców	10 000	Budżet Gminy
	Bezpieczne usunięcie i unieszkodliwienie ok. 50% wyrobów azbestowych	341 018	Środki własne właścicieli obiektów, Budżet Gminy, środki z WFOŚiGW, środki Powiatu Polickiego
	Zakup i montaż nowych pokryć dachowych	1 006 100	Środki własne właścicieli obiektów
	Monitorowanie procesu usuwania wyrobów azbestowych ²⁾	0	Budżet Gminy
	Termomodernizacja budynków	0	Środki własne właścicieli obiektów
	Aktualizacja Planu	5 000	Budżet Gminy
razem w okresie 2014-2022		1 392 908	
2023 - 2032	Aktualizacja bazy danych o wyrobach azbestowych	2 500	Budżet Gminy
	Bezpieczne usunięcie i unieszkodliwienie ok. 50% wyrobów azbestowych	341 019	Środki własne właścicieli obiektów, Budżet Gminy, środki z WFOŚiGW, środki Powiatu Polickiego
	Zakup i montaż nowych pokryć dachowych	1 006 100	Środki własne właścicieli obiektów
	Monitorowanie procesu usuwania wyrobów azbestowych ²⁾	0	Budżet Gminy
	Aktualizacja Planu	5 000	Budżet Gminy
razem w okresie 2023-2032		1 354 619	
Razem cały okres realizacji „Programu”		2 747 527	

Objaśnienia:

- 1) Inwentaryzacja wyrobów azbestowych i baza wyrobów zawierających azbest wraz z „Programem usuwania wyrobów zawierających azbest” zostały opracowane w 2014 r i zaktualizowane w 2017.
- 2) Proces monitorowania realizacji „Programu” będzie wykonywany w ramach zadań własnych Gminy

7.2. Potencjalne źródła finansowania usuwania azbestu

Potencjalnymi źródłami finansowania realizacji „Programu” są środki własne Gminy, a także środki z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie, dotacje z Powiatu Polickiego, kredyty preferencyjne z Banku Ochrony Środowiska S.A. i Banku Gospodarki Żywnościowej.

Dostępnym instrumentem finansowania usuwania azbestu są środki oferowane przez **Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie** w ramach realizacji zadań priorytetowych w dziedzinie gospodarki odpadami i ochrony powierzchni ziemi przewiduje dofinansowanie usuwania odpadów niebezpiecznych, w tym: odpadów zawierających azbest w oparciu o zasady regulaminu konkursu na realizację przedsięwzięć zgodnych z gminnymi programami usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest na terenie województwa zachodniopomorskiego. Beneficjentami konkursu mogą być jednostki samorządu terytorialnego, które przeprowadziły inwentaryzację wyrobów zawierających azbest i posiadają aktualny program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest.

Kolejnym potencjalnym źródłem finansowania usuwania azbestu są kredyty preferencyjne w **Banku Ochrony Środowiska S.A. (BOŚ)**, gdzie przedmiotem kredytowania przez BOŚ z dopłatami WFOŚiGW w Szczecinie jest eliminacja odpadów azbestowych z obiektów budowlanych i tymczasowych obiektów budowlanych.

Dotychczas kredyty preferencyjne z dopłatami do oprocentowania Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie były przeznaczone dla osób fizycznych, osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, przedsiębiorców oraz jednostek samorządu terytorialnego. Obecnie, zgodnie z informacją zamieszczoną na stronie internetowej BOŚ z uwagi na fakt, iż oferta kredytowa jest zróżnicowana w zależności od województwa, w którym realizowana jest inwestycja, **informacje** o kredytach preferencyjnych udzielanych we współpracy z WFOŚiGW udzielane są bezpośrednio w placówkach banku i u Głównych Ekologów ds. Klientów Detalicznych oraz Głównych Ekologów ds. Klientów Korporacyjnych.

Kredyty preferencyjne udzielane są też przez **Bank Gospodarki Żywnościowej (BGŻ)** we współpracy z Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w oparciu o *rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 22 stycznia 2009 r. w sprawie realizacji niektórych zadań ARiMR*.

Bank Gospodarki Żywnościowej (BGŻ) współpracuje z Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w zakresie udzielania kredytów preferencyjnych. Podstawą do udzielania przez ARiMR pomocy ze środków krajowych, w tym dopłat do oprocentowania kredytów, jest *rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 22 stycznia 2009 r. w sprawie realizacji niektórych zadań ARiMR* (Dz.U. Nr 22, poz. 121. z późn. zm.).

Podmiotami uprawnionymi do ubiegania się o kredyt preferencyjny są osoby fizyczne, osoby prawne, osoby, nieposiadające osobowości prawnej, które rozpoczynają działalność lub prowadzą działalność w rolnictwie i przetwórstwie produktów rolnych.

Przedmiotem kredytowania w ramach linii o symbolu **nIP** zgodnie z *Warunkami i zasadami udzielania kredytów na realizację inwestycji w gospodarstwach rolnych, działach specjalnych produkcji rolnej i przetwórstwie produktów rolnych* m.in. mogą być objęte koszty rozbiórki i unieszkodliwienia materiałów szkodliwych, w tym wyrobów azbestowych, pod warunkiem realizowania inwestycji polegającej na budowie, przebudowie lub remoncie

obiektów służących do prowadzenia działalności rolniczej w gospodarstwach rolnych lub działach specjalnych produkcji rolnej.

Warunki kredytowania są następujące:

1. oprocentowanie: oprocentowanie kredytów z dopłatą ARiMR nie może wynosić więcej niż 1,5 stopy redyskontowej weksli. Wysokość oprocentowania płaconego przez Kredytobiorcę we wszystkich liniach kredytowych wynosi 0,4 pełnego oprocentowania kredytu (nie mniej niż 3%). Pozostałą kwotę płaci ARiMR w postaci dopłat do oprocentowania kredytu.
2. kwota kredytu: nie może przekroczyć:
 - a. 80% wartości nakładów inwestycyjnych na gospodarstwo rolne i wynosić więcej niż 4.000.000 zł,
 - b. 70% wartości nakładów inwestycyjnych na działły specjalne produkcji rolnej i wynosić więcej 8.000.000 zł,
 - c. 70% wartości nakładów inwestycyjnych w przetwórstwie produktów rolnych i wynosić więcej niż 16.000.000 zł,
 - d. łączna kwota kredytów udzielonych jednemu podmiotowi na realizację równocześnie kilku inwestycji wymienionych w pkt a) i b) nie może przekroczyć 8.000.000 zł,
 - e. łączna kwota kredytów udzielonych jednemu podmiotowi na realizację równocześnie kilku inwestycji wymienionych w pkt a) - c) nie może przekroczyć 16.000.000 zł.
3. okres kredytowania: do 8 lat,
4. okres karencji: do 2 lat.

Przy ubieganiu się o kredyt preferencyjny należy przedstawić plan inwestycji, zgodny ze wzorem ARiMR, złożyć w Banku BGŻ wnioski o kredyt wraz z planem inwestycji oraz stosownymi oświadczeniami zgodnymi ze wzorami ARiMR, a także przedstawić inne wymagane przez Bank dokumenty.

Kolejnym potencjalnym źródłem finansowania realizacji „Programu” mogą być środki finansowe przewidziane w **Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020**.

W dniu 15 kwietnia 2014 Rada Ministrów podjęła uchwałę w sprawie przyjęcia Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, przedłożonego przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Przyjęcie uchwały umożliwiło rozpoczęcie negocjacji z Komisją Europejską. Program ten jest kontynuacją PROW 2007-2013. Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 jest podstawowym elementem II filara Wspólnej Polityki Rolnej i jest też jedną z części Umowy Partnerstwa.

W ramach PROW 2014-2020 przewidziano działanie pn. Inwestycje w środki trwałe, podzadanie 7.5.1. *Pomoc na inwestycje w gospodarstwach rolnych (Modernizacja gospodarstw rolnych)*. Zapisy dokumentu nie zostały do dnia opracowania „Programu” uszczegółowione, stąd też nie wiadomo, czy w ramach realizacji zadania do kosztów kwalifikowanych należeć będzie demontaż i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest. Kwestię tę regulować będą akty wykonawcze, przyjęte po zatwierdzeniu dokumentacji przez KE.

8. Monitoring realizacji „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Police”

Istotnym elementem zarządzania „Programem” jest monitorowanie realizacji zadań w nim wyznaczonych, bieżące gromadzenie i analizowanie informacji dotyczących ilości

i miejsc, z których usunięto wyroby zawierające azbest. Przewidywane zadania związane z monitorowaniem realizacji „Programu” to:

1. gromadzenie i aktualizacja danych liczbowych o ilości i rozmieszczeniu wyrobów zawierających azbest,
2. kontrola stopnia realizacji „Programu” i sporządzanie okresowych sprawozdań z jego realizacji,
3. kontrola wykorzystania środków finansowych.

Ocena wdrażania „Programu” powinna być wykonywana przy uwzględnieniu zaproponowanych w tabeli nr 12 wskaźników monitorowania.

Tabela nr 12 Wskaźniki oceny wdrażania „Programu”

Lp.	Wskaźniki oceny	Jednostka
1	Ilość wyrobów zawierających azbest na 1 km ² powierzchni Gminy	Mg/km ²
2	Ilość unieszkodliwionych odpadów niebezpiecznych zawierających azbest	Mg/rok
3	Procentowa ilość usuniętych odpadów zawierających azbest w stosunku do ilości zinwentaryzowanej	%
4	Nakłady poniesione na usunięcie odpadów zawierających azbest	zł/rok
5	Liczba „dzikich wysypisk” z odpadami zawierającymi azbest	szt.

Lista wskaźników oceny nie jest zamknięta i może ulec rozszerzeniu. Wartość wskaźników w roku bazowym została przedstawiona w tabeli nr 13.

Tabela nr 13 Wartość wskaźników w roku bazowym (2014).

Lp.	Wskaźniki oceny	Wielkość wskaźnika
1	Ilość wyrobów zawierających azbest na 1 km ² powierzchni Gminy	3 Mg/km ²
2	Ilość unieszkodliwionych odpadów niebezpiecznych zawierających azbest	0 Mg/rok
3	Nakłady poniesione na usunięcie odpadów zawierających azbest	0 zł/rok
4	Procentowa ilość usuniętych odpadów zawierających azbest w stosunku do ilości zinwentaryzowanej	0%
5	Ilość „dzikich wysypisk” z odpadami zawierającymi azbest	0 szt.

Wskaźnik ilości wyrobów zawierających azbest na 1 km² powierzchni Gminy powinien ulegać zmniejszeniu w każdym roku realizacji „Programu”, począwszy od 3 Mg/km² w 2014 r.

9. Podsumowanie i wnioski

Głównym celem opracowania „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Police” jest zaplanowanie usunięcia wyrobów azbestowych z terenu Gminy i ich bezpieczne unieszkodliwienie.

W trakcie inwentaryzacji pokryć dachowych wykonanych z płyt azbestowo-cementowych na terenie Gminy Police pozyskano informacje o ilości i stanie wyrobów zawierających azbest zlokalizowanych w Gminie. Na podstawie przeprowadzonej

inwentaryzacji stwierdzono, iż na terenie Gminy znajduje się 41 875 m² płyt azbestowo-cementowych, co po przeliczeniu daje 753,750 Mg. Płyty te stanowią pokrycia dachowe oraz odpady składowane na terenie posesji.

Od 2014 r. usunięto z 88 nieruchomości 229 839 Mg wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Police.

Najbliższym składowiskiem przyjmującym odpady zawierające azbest jest składowisko w Dalszem w województwie zachodniopomorskim. Przyjęto harmonogram zgodny z „Programem Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032”.

Usuwanie azbestu może być pokrywane ze środków budżetu Gminy. Możliwe jest również wykorzystanie źródeł zewnętrznych finansowania części działań, polegających na bezpiecznym usuwaniu wyrobów azbestowych, tj. środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie, dotacji ze Starostwa Polickiego, czy też kredytów preferencyjnych z Banku Ochrony Środowiska S.A., Banku Gospodarki Żywnościowej, a także środków finansowych przewidzianych w Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Monitoring procesu usuwania wyrobów zawierających azbest powinien być prowadzony w odniesieniu do poszczególnych budynków, co pozwoli na zaplanowanie i weryfikację działań związanych z terminami usuwania azbestu.

10. Spis tabel, wykresów i załączników

Tabela nr 1 Zinwentaryzowana ilość płyt azbestowo-cementowych stanowiących pokrycia dachowe budynków na terenie Gminy Police	17
Tabela nr 2 Liczba zinwentaryzowanych budynków z pokryciem azbestowym na terenie Gminy Police	17
Tabela nr 3 Wyniki inwentaryzacji w podziale na typ własności	19
Tabela nr 4 Wyniki inwentaryzacji w podziale na poglądowy stopień pilności usunięcia azbestu	20
Tabela nr 5 Budynki użyteczności publicznej.....	20
Tabela nr 6 Odpady zawierające azbest.....	22
Tabela nr 7 Harmonogram realizacji „Programu”	39
Tabela nr 8 Koszty demontażu, transportu i składowania odpadów azbestowych na uprawnionych składowisku	39
Tabela nr 9 Zestawienie kosztów usunięcia i unieszkodliwienia odpadów azbestowych oraz wykonania nowych pokryć dachowych na terenie Gminy Police	40
Tabela nr 10 Szacunek nakładów finansowych na usunięcie płyt azbestowo-cementowych z budynków będących własnością Gminy Police	41
Tabela nr 11 Szacunkowe koszty realizacji „Programu” wraz z możliwymi źródłami finansowania poszczególnych etapów prac	42
Tabela nr 12 Wskaźniki oceny wdrażania „Programu”	45
Tabela nr 13 Wartość wskaźników w roku bazowym	45
Wykres nr 1 Rozkład punktów pomiarowych na terenie województwa zachodniopomorskiego według wielkości stężeń	7
Wykres nr 2 Rozmieszczenie obiektów pokrytych płytami azbestowo-cementowymi na terenie Gminy Police w podziale na poszczególne miejscowości [w m ²].....	18
Załącznik nr 1 Wzór oznakowania instalacji lub urządzeń zawierających azbest, rur azbestowo-cementowych oraz dróg utwardzonych odpadami azbestowymi.....	50
Załącznik nr 2 Wzór informacji o wyrobach zawierających azbest	51
Załącznik nr 3 Wzór informacji o rodzaju, ilości i miejscach występowania azbestu, PCB oraz innych substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska.....	52
Załącznik nr 4 Wzór oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest	53
Załącznik nr 5 Wyniki inwentaryzacji	55
Załącznik nr 6 Składowiska przyjmujące odpady zawierające azbest	69

Bibliografia

1. Bank Danych Lokalnych www.stat.gov.pl
2. Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody: www.crfor.gdos.gov.pl
3. Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla województwa zachodniopomorskiego,
4. Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032, 2010
5. Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 20 grudnia 2012 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie sposobu przedkładania marszałkowi województwa informacji o rodzaju, ilości i miejscach występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska, Dz. U. z 2013 r., poz. 24
6. Rozporządzenia Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 15 lutego 2012 r. w sprawie egzaminów dla kierowców przewożących towary niebezpieczne, Dz. U., z 2014 r., poz. 304
7. Rozporządzenia Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 15 lutego 2012 r. w sprawie świadectwa dopuszczenia pojazdu ADR, Dz. U., poz. 192, z późn. zm.
8. Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 14 października 2005 r. w sprawie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy przy zabezpieczaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest oraz programu szkolenia w zakresie bezpiecznego użytkowania takich wyrobów, Dz.U. Nr 216, poz. 1824
9. Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 13 grudnia 2010 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania wyrobów zawierających azbest oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których były lub są wykorzystywane wyroby zawierające azbest, Dz.U. z 2011 r., Nr 8, poz.31
10. Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 5 sierpnia 2010 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest, Dz.U. nr 162, poz. 1089
11. Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest, Dz.U. Nr 71, poz. 649
12. Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 17 lipca 2008 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej w ramach działania „Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, Dz. U. Nr 139, poz. 883, z późn. zm.
13. Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 17 października 2007 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Modernizacja gospodarstw rolnych” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 Dz. U. Nr 193, poz. 1397, z późn. zm.
14. Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 17 października 2007 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, Dz. U. Nr 200 poz. 1442, z późn. zm.
15. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie sposobu prowadzenia przez marszałka województwa rejestru wyrobów zawierających azbest, Dz. U. z 2013 r., poz. 25
16. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 23 lipca 2009 r. w sprawie sposobu przedkładania marszałkowi województwa informacji o występowaniu substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska, Dz.U. nr 124, poz. 1033
17. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 26 lutego 2009 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących lokalizacji, budowy, eksploatacji i zamknięcia, jakim powinny odpowiadać poszczególne typy składowisk odpadów, Dz.U. nr 39, poz. 320

18. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów, Dz.U. Nr 112, poz. 1206
19. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 8 grudnia 2010 r. w sprawie wzorów dokumentów stosowanych na potrzeby ewidencji odpadów, Dz.U. Nr 249, poz. 1673
20. Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 13 grudnia 2013 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie świadectwa dopuszczenia pojazdu ADR, Dz. U 2014, poz. 26
21. Serwis internetowy sieci Natura 2000: www.natura2000.gdos.gov.pl
22. Strona internetowa Banku Ochrony Środowiska S.A. www.bosbank.pl
23. Strona internetowa Urzędu Miejskiego w Policach: www.police.pl
24. Strona internetowa Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie, www.wfosgw.szczecin.pl
25. Szeszenia-Dąbrowska Neonila, Sobala Wojciech: „Zanieczyszczenie środowiska azbestem. Skutki zdrowotne”, Łódź, 2010
26. Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, Dz. U. z 2013 r., poz. 21 z późn. zm.,
27. Ustawa z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne, Dz. U. z 2014 r., poz. 1114 z późn. zm.
28. Ustawa z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest, Dz.U. z 2004 r. Nr 3, poz. 20, z późn. zm.
29. Ustawa z dnia 19 sierpnia 2011 r. o przewozie towarów niebezpiecznych, Dz. U., Nr 227, poz. 1367 z późn. zm.
30. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska, Dz. U. z 2013 r. poz. 1232 z późn. zm.,
31. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach, Dz.U. z 2007 r. Nr 39 poz. 251, z późn. zm.

Załącznik nr 1 Wzór oznakowania instalacji lub urządzeń zawierających azbest, rur azbestowo-cementowych oraz dróg utwardzonych odpadami azbestowymi

Pomieszczenie zawiera azbest*

* Tylko w przypadku oznakowania pomieszczenia w związku z brakiem możliwości trwałego umieszczenia oznakowania na instalacji lub urządzeniu zawierającym azbest.

Wszystkie instalacje lub urządzenia zawierające azbest oraz rury azbestowo-cementowe powinny być oznakowane w następujący sposób:

- 1) oznakowanie zgodne z podanym wzorem powinno mieć wymiary: co najmniej 5 cm wysokości (H) i 1/2H szerokości;
- 2) oznakowanie powinno składać się z:
 - a) części górnej ($h = 40\% H$) zawierającej literę "a" w białym kolorze na czarnym tle,
 - b) części dolnej ($60\% H$) zawierającej standardowy napis w białym lub czarnym kolorze na czerwonym tle; napis powinien być wyraźnie czytelny;
- 3) jeżeli wyrób zawiera krokidolit, standardowo stosowany zwrot "zawiera azbest" powinien być zastąpiony zwrotem "zawiera krokidolit/azbest niebieski".

Wzór oznakowania dróg utwardzonych odpadami zawierającymi azbest przed wejściem w życie ustawy z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest, ale niezabezpieczonych trwale przed emisją włókien azbestu

Wszystkie drogi utwardzone odpadami zawierającymi azbest przed wejściem w życie ustawy z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest, ale niezabezpieczone trwale przed emisją włókien azbestu, powinny być oznakowane w następujący sposób:

- 1) oznakowanie zgodne z podanym wzorem powinno mieć wymiary: co najmniej 30 cm wysokości (H) i 1/2H szerokości;
- 2) oznakowanie powinno składać się z:
 - a) części górnej ($h = 40\% H$) zawierającej literę "a" w białym kolorze na czarnym tle,
 - b) części dolnej ($60\% H$) zawierającej standardowy napis w białym lub czarnym kolorze na czerwonym tle; napis powinien być wyraźnie czytelny.

Załącznik nr 2 Wzór informacji o wyrobach zawierających azbest

INFORMACJA O WYROBACH ZAWIERAJĄCYCH AZBEST¹⁾

1. Nazwa miejsca/urządzenia/instalacji, adres²⁾:

.....

2. Wykorzystujący wyroby zawierające azbest – imię i nazwisko lub nazwa i adres:

.....

3. Rodzaj zabudowy³⁾:

4. Numer działki ewidencyjnej⁴⁾:

5. Numer obrębu ewidencyjnego⁴⁾:

6. Nazwa, rodzaj wyrobu⁵⁾:

.....

7. Ilość posiadanych wyrobów⁶⁾:

8. Stopień pilności⁷⁾:

9. Zaznaczenie miejsca występowania wyrobów⁸⁾:

a) nazwa i numer dokumentu:

b) data ostatniej aktualizacji:

10. Przewidywany termin usunięcia wyrobów:

11. Ilość usuniętych wyrobów zawierających azbest przekazanych do unieszkodliwienia⁶⁾:

.....
(podpis)

data

¹⁾ Za wyrób zawierający azbest uznaje się każdy wyrób zawierający wagowo 0,1 % lub więcej azbestu.

²⁾ Adres faktycznego miejsca występowania azbestu należy uzupełnić w następującym formacie: województwo, powiat, gmina, miejscowość, ulica, numer nieruchomości.

³⁾ Należy podać rodzaj zabudowy: budynek mieszkalny, budynek gospodarczy, budynek przemysłowy, budynek mieszkalno-gospodarczy, inny.

⁴⁾ Należy podać numer działki ewidencyjnej i numer obrębu ewidencyjnego faktycznego miejsca występowania azbestu.

⁵⁾ Przy określaniu rodzaju wyrobu zawierającego azbest należy stosować następującą klasyfikację:

- płyty azbestowo-cementowe płaskie stosowane w budownictwie,
- płyty faliste azbestowo-cementowe stosowane w budownictwie,
- rury i złącza azbestowo-cementowe,
- rury i złącza azbestowo-cementowe pozostawione w ziemi,
- izolacje natryskowe środkami zawierającymi w swoim składzie azbest,
- wyroby cierne azbestowo-kauczukowe,
- przędza specjalna, w tym włókna azbestowe obrobione,
- szczeliwa azbestowe,
- taśmy tkane i plecione, sznury i sznurki,
- wyroby azbestowo-kauczukowe, z wyjątkiem wyrobów ciernych,
- papier, tektura,
- drogi zabezpieczone (drogi utwardzone odpadami zawierającymi azbest przed wejściem w życie ustawy z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest, po trwałym zabezpieczeniu przed emisją włókien azbestu),
- drogi utwardzone odpadami zawierającymi azbest przed wejściem w życie ustawy z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest, ale niezabezpieczone trwale przed emisją włókien azbestu,
- inne wyroby zawierające azbest, oddzielnie niewymienione, w tym papier i tektura; podać jakie.

⁶⁾ Ilość wyrobów zawierających azbest należy podać w jednostkach właściwych dla danego wyrobu (kg, m², m³, m.b., km).

⁷⁾ Według „Oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest” określonej w załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. Nr 71, poz. 649 oraz z 2010 r. Nr 162, poz. 1089).

⁸⁾ Nie dotyczy osób fizycznych niebędących przedsiębiorcami. Należy podać nazwę i numer dokumentu oraz datę jego ostatniej aktualizacji, w którym zostały oznaczone miejsca występowania wyrobów zawierających azbest, w szczególności planu sytuacyjnego terenu instalacji lub urządzenia zawierającego azbest, dokumentacji technicznej.

Załącznik nr 3 Wzór informacji o rodzaju, ilości i miejscach występowania azbestu, PCB oraz innych substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska

Gmina:
 Powiat:
 Województwo:

Informacje za okres:
 określające stan na dzień:

Dział 1. Informacje dotyczące azbestu

Lp.	Nazwa wyrobu zawierającego azbest ¹⁾	Miejsce występowania wyrobu zawierającego azbest (adres)	Jednostka miary	Ilość	Uwagi ²⁾

Objaśnienia:

¹⁾ Przy określaniu nazwy wyrobu zawierającego azbest należy stosować następującą klasyfikację:

- * płyty azbestowo-cementowe płaskie stosowane w budownictwie,
- * płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa,
- * rury i złącza azbestowo-cementowe,
- * izolacje natryskowe środkami zawierającymi w swoim składzie azbest,
- * wyroby cierne azbestowo-kauczukowe,
- * przędza specjalna, w tym włókna azbestowe obrobione,
- * szczeliwa azbestowe,
- * taśmy tkane i plecione, sznury i sznurki,
- * wyroby azbestowo-kauczukowe, z wyjątkiem wyrobów ciernych,
- * papier i tektura,
- * inne wyroby zawierające azbest, oddzielnie niewymienione.

²⁾ Należy wskazać obiekt, w którym znajdują się wyroby zawierające azbest, oraz określić ich stan - stopień uszkodzenia wyrobów zawierających azbest.

Załącznik nr 4 Wzór oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest

OCENA stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest

Nazwa miejsca/obiektu/urządzenia budowlanego/instalacji przemysłowej:

Adres miejsca/obiektu/urządzenia budowlanego/instalacji przemysłowej:

Rodzaj zabudowy¹⁾:

Numer działki ewidencyjnej²⁾:

Numer obrębu ewidencyjnego²⁾:

Nazwa, rodzaj wyrobu³⁾:

Ilość wyrobów⁴⁾:

Data sporządzenia poprzedniej oceny⁵⁾:

Grupa/ nr	Rodzaj i stan wyrobu	Punkty	Ocena
I	Sposób zastosowania azbestu		
1	Powierzchnia pokryta masą natryskową z azbestem (torkret)	30	
2	Tynk zawierający azbest	30	
3	Lekkie płyty izolacyjne z azbestem (ciężar obj. < 1 000 kg/m ³)	25	
4	Pozostałe wyroby z azbestem (np. pokrycia dachowe, elewacyjne)	10	
II	Struktura powierzchni wyrobu z azbestem		
5	Duże uszkodzenia powierzchni, naruszona struktura włókien	60	
6	Niewielkie uszkodzenia powierzchni (rysy, odpryski, załamania), naruszona struktura włókien	30	
7	Ścisła struktura włókien przy braku warstwy zabezpieczającej lub jej dużych ubytkach	15	
8	Warstwa zabezpieczająca bez uszkodzeń	0	
III	Możliwość uszkodzenia powierzchni wyrobu z azbestem		
9	Wyrób jest przedmiotem jakichś prac	30	
10	Wyrób bezpośrednio dostępny (do wysokości 2 m)	15	
11	Wyrób narażony na uszkodzenia mechaniczne	10	
12	Wyrób narażony na wstrząsy i drgania lub czynniki atmosferyczne	10	
13	Wyrób nie jest narażony na wpływy zewnętrzne	0	
IV	Miejsce usytuowania wyrobu w stosunku do pomieszczeń użytkowych		
14	Bezpośrednio w pomieszczeniu	30	
15	Za zawieszonym, nieszczelnym sufitem lub innym pokryciem	25	
16	W systemie wentylacji pomieszczenia (kanały wentylacyjne)	25	
17	Na zewnątrz obiektu (np. tynk)	20	
18	Elementy obiektu (np. osłony balkonowe, filarki międzyokienne)	10	
19	Za zawieszonym szczelnym sufitem lub innym pokryciem, ponad pyłoszczelną powierzchnią lub poza szczelnym kanałem wentylacyjnym	5	
20	Bez kontaktu z pomieszczeniem (np. na dachu odizolowanym od pomieszczeń mieszkalnych)	0	
V	Wykorzystanie miejsca/obiektu/urządzenia budowlanego/instalacji przemysłowej		
21	Regularne przez dzieci, młodzież lub sportowców	40	
22	Stałe lub częste (np. zamieszkanie, miejsce pracy)	30	
23	Czasowe (np. domki rekreacyjne)	15	

24	Rzadkie (np. strychy, piwnice, komórki)	5	
25	Nieużytkowane (np. opuszczone zabudowania mieszkalne lub gospodarskie, wyłączone z użytkowania obiekty, urządzenia lub instalacje)	0	
SUMA PUNKTÓW OCENY			
STOPIEŃ PILNOŚCI			

UWAGA: W każdej z pięciu grup arkusza należy wskazać co najmniej jedną pozycję. Jeśli w grupie zostanie wskazana więcej niż jedna pozycja, sumując punkty z poszczególnych grup, należy uwzględnić tylko pozycję o najwyższej punktacji w danej grupie. Sumaryczna liczba punktów pozwala określić stopień pilności:

Stopień pilności I od 120 punktów

wymagane pilnie usunięcie (wymiana na wyrób bezazbestowy) lub zabezpieczenie

Stopień pilności II od 95 do 115 punktów

wymagana ponowna ocena w terminie do 1 roku

Stopień pilności III do 90 punktów

wymagana ponowna ocena w terminie do 5 lat

.....
Oceniający
(nazwisko i imię)

.....
Właściciel/Zarządca
(podpis)

.....
(miejscowość, data)

.....
(adres lub pieczęć z adresem)

Objaśnienia:

¹⁾ Należy podać rodzaj zabudowy: budynek mieszkalny, budynek gospodarczy, budynek przemysłowy, inny.

²⁾ Należy podać numer obrębu ewidencyjnego i numer działki ewidencyjnej faktycznego miejsca występowania azbestu.

³⁾ Przy określaniu rodzaju wyrobu zawierającego azbest należy stosować następującą klasyfikację:

- płyty azbestowo-cementowe płaskie stosowane w budownictwie,
- płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa,
- rury i złącza azbestowo-cementowe,
- izolacje natryskowe środkami zawierającymi w swoim składzie azbest,
- wyroby cierne azbestowo-kauczukowe,
- przędza specjalna, w tym włókna azbestowe obrobione,
- szczeliwa azbestowe,
- taśmy tkane i plecione, sznury i sznurki,
- wyroby azbestowo-kauczukowe, z wyjątkiem wyrobów ciernych,
- papier, tektura,
- inne wyroby zawierające azbest, oddzielnie niewymienione, w tym papier i tektura, podać jakie.

⁴⁾ Ilość wyrobów azbestowych podana w jednostkach masy (Mg) oraz w jednostkach właściwych dla danego wyrobu (m², m³, mb).

⁵⁾ Należy podać datę przeprowadzenia poprzedniej oceny; jeśli jest to pierwsza ocena, należy wpisać „pierwsza ocena”.

Załącznik nr 5 Wyniki inwentaryzacji

	Miejscowość	Ulica	Nr domu	Nr działki	Typ płyt ***	Stan płyt *	Ilość płyt a-c w m ² *	
1.	Bartoszewo		BN	17/2	2	3	78	
2.	Bartoszewo		BN	30/2	2	3	201	
3.	Dębostrów	Makowa	59	610/6	2	3	180	
4.	Dębostrów	Zielona	56	454	2	3	47	
5.	Dębostrów	Zielona	BN	480/6	2	3	63	
6.	Dębostrów		3	328	2	3	15	
7.	Dębostrów		6	321/1	2	3	12	
8.	Dębostrów		14	587/4	2	3	85	
9.	Dębostrów		14	587/4	2	3	8	
10.	Dębostrów		17	326	2	3	177	
11.	Dębostrów		34	299/2	2	3	211	Azbest usunięty w 2015 r. w ramach Programu usuwania azbestu
12.	Dębostrów		39	212/1	2	3	20	
13.	Dębostrów		42	201	2	3	129	
14.	Dębostrów		43	199	2	3	233	
15.	Dębostrów		45	197	2	3	142	Azbest usunięty w 2014 r. w ramach Programu usuwania azbestu
16.	Dębostrów		47	183/3	2	3	30	
17.	Dębostrów		47	183/3	2	3	80	
18.	Dębostrów		48	182/1	2	3	12	
19.	Dębostrów		48	182/1	2	3	15	
20.	Dębostrów		BN	160/6	2	3	30	
21.	Drogoradz		1	273/12	2	3	6	
22.	Drogoradz		12	273/19	2	3	60	
23.	Drogoradz		12	273/19	2	3	2	
24.	Drogoradz		12	273/7	2	3	52	
25.	Drogoradz		14	273/21	2	3	12	
26.	Drogoradz		45	169/2	2	3	124	Azbest usunięty w 2014 r. w ramach Programu usuwania azbestu
27.	Drogoradz		58	427/3	2	3	119	
28.	Drogoradz		58	427/3	2	3	178	
29.	Drogoradz		68 d	353/1	2	3	16	
30.	Drogoradz		70/1		2	3	100	Azbest znajduje się na terenie nieruchomości-zdemonstrowany
31.	Drogoradz		70/2		2	3	300	Azbest znajduje się na terenie nieruchomości-zdemonstrowany
32.	Drogoradz		BN	200	2	3	10	
33.	Drogoradz		BN	273/23	2	3	15	
34.	Drogoradz		BN	358/1	2	3	15	
35.	Karpin		3	351/1	2	3	153	
36.	Karpin		63 d	31/1	2	3	836	

	Miejscowość	Ulica	Nr domu	Nr działki	Typ płyt ***	Stan płyt *	Ilość płyt a-c w m ² *	
37.	Karpin		BN	351/2	2	3	79	
38.	Leśno Górne		6A		2	3	210	
39.	Leśno Górne		6A		2	3	100	Azbest znajduje się na terenie nieruchomości-zdemontowany
40.	Leśno Górne		2b	7/4	2	3	179	Azbest usunięty w 2016 r. w ramach Programu usuwania azbestu
41.	Leśno Górne		10	3/20	2	3	480	Azbest usunięty w 2016 r. w ramach Programu usuwania azbestu (590 m ²) Azbest usunięty w 2015 r. w ramach Programu usuwania azbestu (830 m ²)
42.	Niekończycza		9	496	2	3	100	
43.	Niekończycza		9	496	2	3	70	
44.	Niekończycza		14	490/2	2	3	12	
45.	Niekończycza		16	99/1	2	3	220	Azbest usunięty w 2014 r. w ramach Programu usuwania azbestu
46.	Niekończycza		23	107	2	3	138	
47.	Niekończycza		23	107	2	3	60	
48.	Niekończycza		30	117/5	2	3	451	Azbest usunięty w 2015 r. w ramach Programu usuwania azbestu
49.	Niekończycza		39	175/3	2	3	191	
50.	Niekończycza		39	175/3	2	3	36	
51.	Niekończycza		42 a	182	2	3	50	
52.	Niekończycza		BN	182	2	3	366	
53.	Nowa Jasienica		2	520/6	2	3	148	
54.	Nowa Jasienica		3	520/4	2	3	34	
55.	Nowa Jasienica		4	520/3	2	3	16	
56.	Pilchowo	Jodłowa	3	53	2	3	3	
57.	Pilchowo	Jodłowa	7		2	3	105	Azbest usunięty w 2014 r. w ramach Programu usuwania azbestu
58.	Pilchowo	Jodłowa	11	50	2	3	62	Azbest usunięty w 2014 r. w ramach Programu usuwania azbestu
59.	Pilchowo	Juliana Tuwima	10		2	3	206	Azbest usunięty w 2014 r. w ramach Programu usuwania azbestu
60.	Pilchowo	Leśna	8 a	99	2	3	15	
61.	Pilchowo	Leśna	4 c	110/1	2	3	107	
62.	Pilchowo	Leśna	5	106/2	2	3	237	Azbest usunięty w 2015 r. w ramach Programu

	Miejscowość	Ulica	Nr domu	Nr działki	Typ płyt***	Stan płyt*	Ilość płyt a-c w m ² *	
								usuwania azbestu
63.	Pilchowo	Sosnowa	1		2	3	35	Azbest usunięty w 2014 r. w ramach Programu usuwania azbestu
64.	Pilchowo	Staroleśna	2	4/39	2	3	840	Azbest usunięty w 2015 r. w ramach Programu usuwania azbestu
65.	Pilchowo	Staroleśna	11	819/1	2	3	12	
66.	Pilchowo	Warszewska	25 b	141/12	2	3	895	
67.	Pilchowo	Wiejska	4	115	2	3	20	
68.	Pilchowo	Wiejska	8b	148/1	2	3	378	Azbest usunięty w 2014 r. w ramach Programu usuwania azbestu
69.	Pilchowo	Wiejska	13	484	2	3	10	
70.	Pilchowo	Wiejska	13	484	2	3	30	
71.	Pilchowo	Wiejska	16a	155/2	2	3	47	Azbest usunięty w 2015 r. w ramach Programu usuwania azbestu
72.	Pilchowo	Wiejska	19	158/4	2	3	330	Azbest usunięty w 2014 r. w ramach Programu usuwania azbestu
73.	Pilchowo	Wiejska	19	158/4	2	3	55	
74.	Pilchowo	Wiejska	23	159/21	2	3	36	
75.	Pilchowo	Wodociągowa	BN	11	2	3	218	
76.	Pilchowo	Wołczkowska	3	166/3	2	3	238	
77.	Pilchowo	Wołczkowska	8	83/2	2	3	212	
78.	Pilchowo	Wołczkowska	8	83/2	2	3	184	
79.	Pilchowo	Wołczkowska	15	163	2	3	84	Azbest usunięty w 2015 r. w ramach Programu usuwania azbestu
80.	Pilchowo		19	74/10	2	3	275	
81.	Pilchowo	Wołczkowska	19A		2	3	400	Azbest usunięty w 2014 r. w ramach Programu usuwania azbestu
82.	Poddymin		BN	454	2	3	150	
83.	Poddymin		BN	454	2	3	187	
84.	Poddymin		BN	454	2	3	20	
85.	Poddymin		BN	454	2	3	10	
86.	Poddymin		4		2	3	120	
87.	Police	Asfaltowa	103	147/6	2	3	76	
88.	Police	Asfaltowa	103	147/6	2	3	46	
89.	Police	Bukowa	5	96	2	3	53	
90.	Police	Cisowa	1		2	3	170	Azbest usunięty w 2014 r. w ramach Programu usuwania azbestu
91.	Police	Cisowa	17		2	3	300	Azbest znajduje się na terenie nieruchomości-zdemonstrowany

	Miejscowość	Ulica	Nr domu	Nr działki	Typ płyt ***	Stan płyt* *	Ilość płyt a-c w m ² *	
92.	Police	Dębowa	12 a	87/1	2	3	136	
93.	Police	Dębowa	5	107/3	2	3	49	
94.	Police	Dębowa	12	87/1	2	3	16	
95.	Police	Dębowa	14	90	2	3	337	
96.	Police	Dębowa	14	90	2	3	52	
97.	Police	Dubois	2a	280/2	2	3	140	Azbest usunięty w 2016 r. w ramach Programu usuwania azbest
98.	Police	Fabryczna	BN	1971/22	2	3	897	
99.	Police	Graniczna	2/2	108	2	3	143	
100.	Police	Graniczna	2 a	112/1	2	3	55	
101.	Police	Henryka Sienkiewicza	2 a	280/49	2	3	47	
102.	Police	Henryka Sienkiewicza	2 a	280/49	2	3	105	
103.	Police	Jana Długosza	7	17	2	3	103	
104.	Police	Jana Długosza	7	17	2	3	42	
105.	Police	Jana Długosza	21	142	2	3	25	
106.	Police	Jana Długosza	42	24	2	3	94	Azbest usunięty w 2015 r. w ramach Programu usuwania azbestu
107.	Police	Jana Kazimierza	3	604/2	2	3	150	Azbest usunięty w 2016 r. w ramach Programu usuwania azbestu
108.	Police	Jana Kazimierza	6	625	2	3	1	
109.	Police	Jana Kochanowskiego	BN	13/12	2	3	15	
110.	Police	Jesionowa	11		2	3	20	Azbest usunięty w 2014 r. w ramach Programu usuwania azbestu
111.	Police	Jodłowa	1		2	3	72	Azbest usunięty w 2014 r. w ramach Programu usuwania azbestu
112.	Police	Klonowa	2	109/1	2	3	8	
113.	Police	Kosynierów Gdyńskich	41		2	3	102	Azbest usunięty w 2014 r. w ramach Programu usuwania azbestu
114.	Police	Kościelna	3/1	734/4	2	3	26	Azbest usunięty w 2015 r. w ramach Programu usuwania azbestu
115.	Police	Kościuszki	34	136	2	3	50	Azbest usunięty w 2015 r. w ramach Programu usuwania azbestu
116.	Police	Krzywa	36	2208/33	2	3	148	
117.	Police	Krzywa	42	2208/36	2	3	126	
118.	Police	Kwiatowa	14	520/1	2	3	67	Azbest usunięty w 2015 r. w ramach Programu usuwania azbestu
119.	Police	Mikołaja Kopernika	25	451	2	3	3	

	Miejscowość	Ulica	Nr domu	Nr działki	Typ płyt ***	Stan płyt* *	Ilość płyt a-c w m ² *	
120.	Police	Łąkowa	1	750	2	3	104	Azbest usunięty w 2016 r. w ramach Programu usuwania azbestu
121.	Police	Modrzewiowa	20	198	2	3	15	
122.	Police	Nadbrzeżna	34 a	105/7	2	3	750	
123.	Police	Nadbrzeżna	34 b	105/14	2	3	513	
124.	Police	Nadbrzeżna	34 h	105/15	2	3	550	
125.	Police	Nadbrzeżna	34 i	105/16	2	3	584	
126.	Police	Ofiar Stutthofu	16	72	2	3	82	
127.	Police	Ofiar Stutthofu	20	78	2	3	291	
128.	Police	Ofiar Stutthofu	29	49	2	3	119	
129.	Police	Ofiar Stutthofu	33	48	2	3	48	
130.	Police	Ofiar Stutthofu	38	91	2	3	64	
131.	Police	Ofiar Stutthofu	58	67	2	3	30	
132.	Police	Ofiar Stutthofu	60	68	2	3	395	
133.	Police	Ofiar Stutthofu	88	43	2	3	299	
134.	Police	Ofiar Stutthofu	BN	80/2	2	3	58	
135.	Police	Piaskowa	15	2208/49	2	3	181	
136.	Police	Piastów	1	483/1	2	3	8	
137.	Police	Piastów	9	405	2	3	10	
138.	Police	Piastów	14	396/2	2	3	12	
139.	Police	Piastów	14	396/1	2	3	8	
140.	Police	Piastów	14	396/1	2	3	128	Azbest usunięty w 2015 r. w ramach Programu usuwania azbestu
141.	Police	Piastów	16A		2	3	20	Azbest usunięty w 2014 r. w ramach Programu usuwania azbestu
142.	Police	Piastów	17	374/2	2	3	20	
143.	Police	Piastów	20	515	2	3	20	Azbest usunięty w 2016 r. w ramach Programu usuwania azbestu
144.	Police	Piastów	21	528	2	3	8	
145.	Police	Piastów	21	528	2	3	16	
146.	Police	Piastów	21	528	2	3	6	
147.	Police	Piastów	24 b	572/7	2	3	665	
148.	Police	Piastów	24 b	572/7	2	3	950	
149.	Police	Piastów	24 b	572/7	2	3	62	
150.	Police	Piastów	25A		2	3	2	Azbest usunięty w 2014 r. w ramach Programu usuwania azbestu
151.	Police	Piastów	33	628/1	2	3	66	
152.	Police	Piotra i Pawła	1	3016/78	2	3	916	Azbest usunięty w 2015 r. w ramach Programu usuwania azbestu
153.	Police	Podgórna	1	426/1	2	3	35	Azbest usunięty w 2016 r. w ramach Programu usuwania azbestu

	Miejscowość	Ulica	Nr domu	Nr działki	Typ płyt***	Stan płyt*	Ilość płyt a-c w m ² *	
154.	Police	Robotnicza	29/3		2	3	27	Azbest usunięty w 2014 r. w ramach Programu usuwania azbestu
155.	Police	Rybacka	1	742/2	2	3	100	
156.	Police	Siedlecka	BN	2368/7	2	3	58	
157.	Police	Siedlecka	BN	2368/7	2	3	51	
158.	Police	Sosnowa	BN	190/6	2	3	30	
159.	Police	Spółdzielców	9	2206/72	2	3	116	
160.	Police	Spółdzielców	13	2206/70	2	3	136	
161.	Police	Spółdzielców	24	2208/66	2	3	139	
162.	Police	Spółdzielców	28		2	3	200	
163.	Police	Spółdzielców	26	2208/68	2	3	102	
164.	Police	Spółdzielców	48	2208/28	2	3	135	Azbest usunięty w 2015 r. w ramach Programu usuwania azbestu
165.	Police	Spółdzielców	49	2208/29	2	3	79	
166.	Police	Spółdzielców	67	2206/8	2	3	140	Azbest usunięty w 2016 r. w ramach Programu usuwania azbestu
167.	Police	Spółdzielców	83		2	3	100	Azbest usunięty w 2014 r. w ramach Programu usuwania azbestu
168.	Police	Stanisława Dubois	1	277/6	2	3	108	
169.	Police	Stanisława Dubois	1	277/6	2	3	72	
170.	Police	Stanisława Dubois	1	277/6	2	3	48	
171.	Police	Szczecińska	3		2	3	108	Azbest usunięty w 2014 r. w ramach Programu usuwania azbestu
172.	Police	Świerkowa	1	52/2	2	3	12	
173.	Police	Tartaczna	4	421	2	3	119	
174.	Police	Topolowa	2	85	2	3	22	Azbest usunięty w 2015 r. w ramach Programu usuwania azbestu
175.	Police	Wiejska	38	135	2	3	118	
176.	Police	Wiejska	38	135	2	3	72	
177.	Police	Wincentego Kadłubka	10	448	2	3	60	
178.	Police	Wodna	4	717/2	2	3	30	
179.	Police	Wodna	5	754	2	3	73	
180.	Police	Wojska Polskiego	69	3037/2	2	3	16	
181.	Police	Wojska Polskiego	77 a	141/4	2	3	21	
182.	Police	Wojska Polskiego	82		2	3	61	
183.	Police	Zielona	3	618	2	3	71	
184.	Police	Zielona	8	611	2	3	182	
185.	Police	Zielona	19	671/1	2	3	199	
186.	Police	Zielona	29	662	2	3	15	
187.	Police		BN	541/2	2	3	16	
188.	Police		BN	541/2	2	3	16	
189.	Police		BN	541/2	2	3	16	

	Miejscowość	Ulica	Nr domu	Nr działki	Typ płyt***	Stan płyt*	Ilość płyt a-c w m ² *	
190.	Przęsocin	Centralna	1	464	2	3	311	
191.	Przęsocin	Centralna	10	307	2	3	183	Azbest usunięty w 2015 r. w ramach Programu usuwania azbestu
192.	Przęsocin	Centralna	14		2	3	214	Azbest usunięty w 2014 r. w ramach Programu usuwania azbestu
193.	Przęsocin	Centralna	3	234	2	3	162	Azbest usunięty w 2015 r. w ramach Programu usuwania azbestu
194.	Przęsocin	Centralna	27	332	2	3	80	Azbest usunięty w 2016 r. w ramach Programu usuwania azbestu
195.	Przęsocin	Centralna	28	303	2	3	79	
196.	Przęsocin	Centralna	28	303	2	3	15	
197.	Przęsocin	Centralna	29	333/1	2	3	104	
198.	Przęsocin	Centralna	29	333/1	2	3	199	
199.	Przęsocin	Centralna	32	474	2	3	303	Azbest usunięty w 2015 r. w ramach Programu usuwania azbestu
200.	Przęsocin	Kościelna	2	460	2	3	4	
201.	Przęsocin	Kościelna	4	452	2	3	28	Azbest usunięty w 2014 r. w ramach Programu usuwania azbestu
202.	Przęsocin	Kościelna	11	284	2	3	495	
203.	Przęsocin	Młyńska	5		2	3	40	Azbest usunięty w 2014 r. w ramach Programu usuwania azbestu
204.	Przęsocin	Polna	2	216	2	3	50	
205.	Przęsocin	Polna	2	216	2	3	20	
206.	Przęsocin	Polna	2	218	2	3	54	
207.	Przęsocin	Polna	3	234	2	3	40	
208.	Przęsocin	Polna	6	156	2	3	372	
209.	Przęsocin	Polna	6	156	2	3	15	
210.	Przęsocin	Polna	6	156	2	3	52	
211.	Przęsocin	Polna	8	83	2	3	40	
212.	Przęsocin	Polna	10	307	2	3	20	
213.	Przęsocin	Polna	14	248/2	2	3	58	
214.	Przęsocin	Polna	23	324	2	3	25	
215.	Przęsocin	Polna	18 a	261	2	3	200	
216.	Przęsocin	Polna	18 a	261	2	3	12	
217.	Przęsocin	Szkolna	1	337/4	2	3	140	Azbest usunięty w 2016 r. w ramach Programu usuwania azbestu
218.	Przęsocin	Szczecińska	4	25	2	3	4	
219.	Przęsocin	Szczecińska	10	44/2	2	3	20	
220.	Przęsocin	Szczecińska	BN	136	2	3	5	
221.	Przęsocin	Szczecińska	BN	20	2	3	3	

	Miejscowość	Ulica	Nr domu	Nr działki	Typ płyt***	Stan płyt*	Ilość płyt a-c w m ² *	
222.	ROD „Nad Grzepnicą”			68P	2	3	21	Azbest usunięty w 2015 r. w ramach Programu usuwania azbestu
223.	ROD „Nad Grzepnicą”			30 L	2	3	33	Azbest usunięty w 2015 r. w ramach Programu usuwania azbestu
224.	Siedlice		2	806/8	2	3	95	
225.	Siedlice		6		2	3	73	Azbest usunięty w 2014 r. w ramach Programu usuwania azbestu
226.	Siedlice		22	26/1	2	3	100	
227.	Siedlice		23	25/2	2	3	49	
228.	Siedlice		22 a	26/2	2	3	58	
229.	Siedlice		22 a	26/2	2	3	208	
230.	Sierakowo		6 a	3/12	2	3	202	
231.	Sierakowo		1	5/56	2	3	8	
232.	Sierakowo		1	7/2	2	3	140	
233.	Sierakowo		6	3/11	2	3	163	
234.	Sierakowo		9	5/22	2	3	287	
235.	Sierakowo		9	5/22	2	3	171	
236.	Stare Leśno		3	788/2	2	3	25	
237.	Stare Leśno		3	788/2	2	3	30	
238.	Tanowo	Dębowa	BN	524	2	3	78	
239.	Tanowo	Gunicka	20	18	2	3	522	Azbest usunięty w 2015 r. w ramach Programu usuwania azbestu
240.	Tanowo	Gunicka	28	28	2	3	182	
241.	Tanowo	Gunicka	BN	63	2	3	191	
242.	Tanowo	Majowa	106	221/1	2	3	15	
243.	Tanowo	Parkowa	22	211/4	2	3	75	
244.	Tanowo	Pocztowa	82	305/1	2	3	10	
245.	Tanowo	Pocztowa	82	305/1	2	3	112	
246.	Tanowo	Pocztowa	BN	308	2	3	498	
247.	Tanowo	Pocztowa	BN	306	2	3	38	
248.	Tanowo	Policka	1		2	3	70	Azbest znajduje się na terenie nieruchomości-zdemonstowany
249.	Tanowo	Policka	5	383	2	3	50	
250.	Tanowo	Policka	5	383	2	3	20	
251.	Tanowo	Policka	BN	621/2	2	3	407	
252.	Tanowo	Szczecińska	20	190	2	3	30	
253.	Tanowo	Szczecińska	22	177/1	2	3	15	
254.	Tanowo	Szczecińska	25	174/2	2	3	15	
255.	Tanowo	Szczecińska	28	37/1	2	3	365	
256.	Tanowo	Szczecińska	35	201	2	3	25	
257.	Tanowo	Szczecińska	36	685/16	2	3	80	
258.	Tanowo	Szczecińska	38	352/1	2	3	151	
259.	Tanowo	Szczecińska	54	378/1	2	3	8	
260.	Tanowo	Szczecińska	55	380/9	2	3	25	Azbest usunięty w

	Miejscowość	Ulica	Nr domu	Nr działki	Typ płyt***	Stan płyt*	Ilość płyt a-c w m ² *	
								2016 r. w ramach Programu usuwania azbestu
261.	Tanowo	Szczecińska	57	383	2	3	360	Azbest usunięty w 2016 r. w ramach Programu usuwania azbestu
262.	Tanowo	Szczecińska	61	274	2	3	237	
263.	Tanowo	Szczecińska	62	276	2	3	194	Azbest usunięty w 2016 r. w ramach Programu usuwania azbestu
264.	Tanowo	Szczecińska	BN	147/1	2	3	153	
265.	Tanowo	Szczecińska	BN	147	2	3	115	
266.	Tanowo	Szczecińska	BN	371/2	2	3	42	
267.	Tanowo	Szczecińska	BN	276	2	3	83	
268.	Tanowo	Szczecińska	7	721/12	2	3	60	
269.	Tanowo	Szkolna	2	155/26	2	3	243	
270.	Tanowo	Szkolna	5-7	165/2	2	3	422	Azbest usunięty w 2015 r. w ramach Programu usuwania azbestu
271.	Tanowo	Wiatraczna	19	395/11	2	3	229	
272.	Tanowo	Wiatraczna	21		2	3	400	
273.	Tanowo	Wiatraczna	28	531/1	2	3	403	
274.	Tanowo	Wiatraczna	BN	405	2	3	675	
275.	Tanowo	Zwycięstwa	14	263/16	2	3	15	
276.	Tanowo		BN	40/9	2	3	28	
277.	Tatynia		27	174/1	2	3	82	Azbest usunięty w 2015 r. w ramach Programu usuwania azbestu
278.	Tatynia	Sikorskiego	32	279/2	2	3	70	
279.	Tatynia	Sikorskiego	34	99/1	2	3	2	
280.	Tatynia	Sikorskiego	40	34/3	2	3	90	
281.	Tatynia	Sikorskiego	42	103	2	3	8	
282.	Tatynia	Sikorskiego	44	105	2	3	30	
283.	Tatynia	Sikorskiego	47	28	2	3	20	
284.	Tatynia	Sikorskiego	47	28	2	3	15	
285.	Tatynia	Sikorskiego	47	28	2	3	20	
286.	Tatynia	Sikorskiego	51	121/1	2	3	6	
287.	Tatynia	Sikorskiego	56	117/2	2	3	80	
288.	Tatynia	Sikorskiego	56	117/2	2	3	16	
289.	Tatynia	Sikorskiego	63	108	2	3	12	
290.	Tatynia	Sikorskiego	63	108	2	3	12	
291.	Tatynia	Sikorskiego	64	109	2	3	90	
292.	Tatynia	Sikorskiego	64	109	2	3	24	
293.	Tatynia		65	110	2	3	72	Azbest usunięty w 2015 r. w ramach Programu usuwania azbestu
294.	Tatynia	Sikorskiego	BN	326/1	2	3	14	
295.	Tatynia		16/2		2	3	85	Azbest usunięty w 2014 r. w ramach Programu

	Miejscowość	Ulica	Nr domu	Nr działki	Typ płyt***	Stan płyt*	Ilość płyt a-c w m ² *	
								usuwania azbestu
296.	Tatynia		16	48/4	2	3	25	Azbest usunięty w 2016 r. w ramach Programu usuwania azbestu
297.	Tatynia		19	85	2	3	72	
298.	Tatynia		28	183	2	3	576	
299.	Tatynia		29		2	3	74	Azbest usunięty w 2014 r. w ramach Programu usuwania azbestu
300.	Tatynia		61	164	2	3	40	Azbest usunięty w 2016 r. w ramach Programu usuwania azbestu
301.	Tatynia		64		2	3	100	Azbest usunięty w 2014 r. w ramach Programu usuwania azbestu
302.	Trzebież	Boczna	2	108	2	3	5	
303.	Trzebież	Boczna	8	91/3	2	3	10	
304.	Trzebież	Boczna	12	73/1	2	3	15	
305.	Trzebież	Boczna	13	73/2	2	3	35	
306.	Trzebież	Boczna	6a	93/2	2	3	15	
307.	Trzebież	Boczna	BN	107/4	2	3	10	
308.	Trzebież	Boczna	BN	113/2	2	3	185	
309.	Trzebież	Brzozowa	2	513/1	2	3	25	
310.	Trzebież	Brzozowa	BN	516/3	2	3	132	
311.	Trzebież	Brzozowa	BN	513/3	2	3	8	
312.	Trzebież	Brzozowa	BN	513/3	2	3	8	
313.	Trzebież	Dolna	4	349	2	3	84	
314.	Trzebież	Dolna	4	349	2	3	59	
315.	Trzebież	Dolna	17	366	2	3	40	
316.	Trzebież	Jana z Kolna	7	336	2	3	80	
317.	Trzebież	Kościuszki	2	450/1	2	3	20	Azbest usunięty w 2016 r. w ramach Programu usuwania azbestu
318.	Trzebież	Kościuszki	4	451	2	3	188	
319.	Trzebież	Kościuszki	4	451	2	3	24	
320.	Trzebież	Kościuszki	8	148/8	2	3	20	
321.	Trzebież	Kościuszki	9	479	2	3	52	
322.	Trzebież	Kościuszki	20	461	2	3	86	
323.	Trzebież	Kościuszki	29	665/1	2	3	12	
324.	Trzebież	Kościuszki	42	530/4	2	3	168	
325.	Trzebież	Kościuszki	49	674	2	3	8	
326.	Trzebież	Kościuszki	51	676	2	3	141	
327.	Trzebież	Kościuszki	52	677	2	3	36	
328.	Trzebież	Kościuszki	56	681	2	3	14	
329.	Trzebież	Kościuszki	56	681/1	2	3	8	
330.	Trzebież	Kościuszki	16 a	458	2	3	18	
331.	Trzebież	Kościuszki	39 a	527/2	2	3	137	
332.	Trzebież	Kościuszki	4a	451/1	2	3	20	
333.	Trzebież	Kościuszki	BN	660	2	3	4	

	Miejscowość	Ulica	Nr domu	Nr działki	Typ płyt ***	Stan płyt* *	Ilość płyt a-c w m ² *	
334.	Trzebież	Kościuszki	13	488/6	2	3	104	Azbest usunięty w 2015 r. w ramach Programu usuwania azbestu
335.	Trzebież	Kwiatkowskiego	2	697/1	2	3	100	Azbest usunięty w 2016 r. w ramach Programu usuwania azbestu
336.	Trzebież	Kwiatkowskiego	4	697/1	2	3	93	
337.	Trzebież	Kwiatkowskiego	4	698/9	2	3	52	
338.	Trzebież	Kwiatkowskiego	9	391/5	2	3	146	
339.	Trzebież	Osadników	1	112/5	2	3	8	
340.	Trzebież	Osadników	1	112/5	2	3	10	
341.	Trzebież	Osadników	11	116/2	2	3	139	
342.	Trzebież	Osadników	21	102	2	3	112	
343.	Trzebież	Osadników	23	98/2	2	3	229	
344.	Trzebież	Osadników	23	98/2	2	3	17	
345.	Trzebież	Osadników	27	143	2	3	4	
346.	Trzebież	Osadników	33L		2	3	17	Azbest usunięty w 2014 r. w ramach Programu usuwania azbestu
347.	Trzebież	Osadników	43	131	2	3	40	Azbest usunięty w 2016 r. w ramach Programu usuwania azbestu
348.	Trzebież	Portowa	9	391/1	2	3	81	
349.	Trzebież	Rybacka	11	255	2	3	14	
350.	Trzebież	Rybacka	17	253	2	3	15	
351.	Trzebież	Rybacka	22	250	2	3	218	
352.	Trzebież	Szkolna	3	414	2	3	245	
353.	Trzebież	WOP	35	351/2	2	3	45	
354.	Trzebież	WOP	36	148/7	2	3	48	
355.	Trzebież	WOP	36	148/7	2	3	6	
356.	Trzebież	WOP	29 a	344	2	3	41	
357.	Trzebież	WOP	34/2		2	3	20	
358.	Trzebież	WOP	55	369/2	2	3	15	Azbest usunięty w 2016 r. w ramach Programu usuwania azbestu
359.	Trzebież	WOP	70	387	2	3	16,5	Azbest usunięty w 2016 r. w ramach Programu usuwania azbestu
360.	Trzebież	Zachodnia	3	663/2	2	3	30	
361.	Trzebież	Zachodnia	5	663/3	2	3	33	Azbest usunięty w 2015 r. w ramach Programu usuwania azbestu
362.	Trzebież		BN	148/15	2	3	10	
363.	Trzebież		BN	148/15	2	3	100	
364.	Trzebież		BN	615	2	3	130	
365.	Trzeszczyn	Żymierskiego	18	301	2	3	182	
366.	Trzeszczyn	Żymierskiego	20	300	2	3	25	
367.	Trzeszczyn	Żymierskiego	21	300	2	3	18	

	Miejscowość	Ulica	Nr domu	Nr działki	Typ płyt***	Stan płyt*	Ilość płyt a-c w m ² *	
368.	Trzeszczyn	Żymierskiego	26	304	2	3	47	
369.	Trzeszczyn	Żymierskiego	BN	308/2	2	3	30	
370.	Trzeszczyn		45 a	100/2	2	3	735	
371.	Trzeszczyn		45 a	100/2	2	3	723	
372.	Trzeszczyn		45 b	104/4	2	3	850	
373.	Trzeszczyn		45 b	104/4	2	3	765	
374.	Trzeszczyn		BN	136/3	2	3	1909	
375.	Uniemyśl		12	33/1	2	3	12	
376.	Uniemyśl		23	26/2	2	3	4	
377.	Uniemyśl		29	33/1	2	3	20	
378.	Uniemyśl		42	377	2	3	280	Azbest usunięty w 2016 r. w ramach Programu usuwania azbestu
379.	Uniemyśl		48	383	2	3	259	
380.	Uniemyśl		48	383	2	3	219	
381.	Uniemyśl		48	383	2	3	206	
382.	Uniemyśl		48	383	2	3	1	
383.	Uniemyśl		49	386/2	2	3	12	
384.	Uniemyśl		49	386/2	2	3	16	
385.	Uniemyśl		49	386/2	2	3	20	
386.	Uniemyśl		52		2	3	100	Azbest znajduje się na terenie nieruchomości-zdemontowany
387.	Uniemyśl		54		2	3	450	Azbest znajduje się na terenie nieruchomości-zdemontowany
388.	Uniemyśl		56	395	2	3	211	
389.	Uniemyśl		57	396/2	2	3	2	
390.	Uniemyśl		65	412/1	2	3	4	
391.	Uniemyśl		65	412/1	2	3	2	
392.	Uniemyśl		70	471/2	2	3	18	
393.	Uniemyśl		57 a	397	2	3	16	
394.	Uniemyśl		63 d	298/2	2	3	18	
395.	Uniemyśl		BN	46/3	2	3	23	
396.	Węgornik		1 a	9/14	2	3	119	
397.	Węgornik		1 a	9/14	2	3	15	
398.	Węgornik		3	9/8	2	3	273	
399.	Wieńkowo	Sikorskiego	8	15/1	2	3	5	
400.	Wieńkowo	Sikorskiego	10	18/1	2	3	6	
401.	Wieńkowo	Sikorskiego	12	20/1	2	3	28	
402.	Wieńkowo	Sikorskiego	12	20/1	2	3	1	
403.	Wieńkowo	Sikorskiego	23	266/5	2	3	4	
404.	Wieńkowo		1	267	2	3	360	
405.	Wieńkowo		2	282/2	2	3	30	
406.	Wieńkowo		2	282/1	2	3	139	
407.	Wieńkowo		6	635/5	2	3	160	Azbest usunięty w 2015 r. w ramach Programu usuwania azbestu

	Miejscowość	Ulica	Nr domu	Nr działki	Typ płyt ***	Stan płyt* *	Ilość płyt a-c w m ² *	
408.	Wieńkowo		10	259	2	3	455	
409.	Witorza		1 a	223/1	2	3	159	
410.	Witorza		1 a	223/1	2	3	80	
411.	Witorza		7 a	193/1	2	3	38	
412.	Witorza		2	214/1	2	3	11	
413.	Witorza		3	71/4	2	3	34	
414.	Witorza		5	197/2	2	3	25	
415.	Witorza		5	197/2	2	3	119	
416.	Witorza		11	337/4	2	3	8	
417.	Witorza		11	337/4	2	3	15	
418.	Witorza		11		2	3	120	Azbest znajduje się na terenie nieruchomości-zdemonstrowany
419.	Witorza		15	336/3	2	3	4	
420.	Witorza		15	336/4	2	3	80	
421.	Witorza		15	336/4	2	3	12	
422.	Witorza		BN	320/1	2	3	50	
423.	Zalesie		BN	535/2	2	3	64	
424.	Zalesie		BN	535/2	2	3	64	
425.	ROD BARTOSZEWO, 72-004 Tanowo		D-49		2	3	71	Azbest usunięty w 2014 r. w ramach Programu usuwania azbestu
426.	ROD BARTOSZEWO, 72-004 Tanowo		H-14				58	Azbest usunięty w 2014 r. w ramach Programu usuwania azbestu
427.	ROD BARTOSZEWO, 72-004 Tanowo		F-48				55	Azbest usunięty w 2014 r. w ramach Programu usuwania azbestu
428.	ROD BARTOSZEWO, 72-004 Tanowo		G-48				62	Azbest usunięty w 2014 r. w ramach Programu usuwania azbestu
429.	ROD CHEMIK, ul. Zielona bn., Police		Działka nr 140				10	Azbest usunięty w 2014 r. w ramach Programu usuwania azbestu
430.	ROD BARTOSZEWO, 72-004 Tanowo		C-29		2	3	35	Azbest usunięty w 2016 r. w ramach Programu usuwania azbestu
431.	ROD BARTOSZEWO, 72-004 Tanowo		D-57		2	3	25	Azbest usunięty w 2016 r. w ramach Programu usuwania azbestu
432.	ROD BARTOSZEWO, 72-004 Tanowo		C-26		2	3	50	Azbest usunięty w 2016 r. w ramach Programu usuwania azbestu
433.	ROD BARTOSZEWO, 72-004 Tanowo		D-27		2	3	100	Azbest usunięty w 2016 r. w ramach Programu usuwania azbestu
434.	ROD BARTOSZEWO, 72-004 Tanowo		H-8		2	3	20	Azbest usunięty w 2016 r. w ramach

	Miejscowość	Ulica	Nr domu	Nr działki	Typ płyt ***	Stan płyt* *	Ilość płyt a-c w m ² * *	
								Programu usuwania azbestu
435.	ROD i. m. M.Reja ul. Siedlecka 72-010 Police				2	3	320	Azbest usunięty w 2015 r. w ramach Programu usuwania azbestu
424.	Rod Bartoszewo, 72-004 Tanowo		H-43		2	3	90	Azbest na terenie nieruchomości-zdemonstowany

Objaśnienia:

- * Płyta a-c – płyta azbestowo-cementowa
- ** Poglądowy stopień pilności – oceniony w trakcie inwentaryzacji przez pracowników terenowych wg następującej skali:
 1 - wymiana lub naprawa wymagana bezzwłocznie
 2 - ponowna ocena wymagana w czasie do 1 roku
 3 - ponowna ocena w terminie do 5 lat
- *** 1 – W01 – płyta azbestowo-cementowa płaska
 2 – W02 – płyta azbestowo-cementowa falista

Załącznik nr 6 Składowiska przyjmujące odpady zawierające azbest

